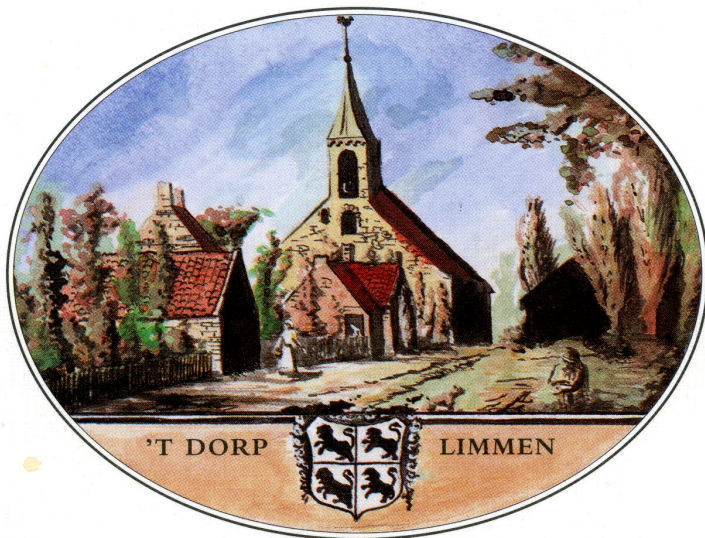

Stichting Oud Limmen

Dien melkerij, en korenteelt, en Vischerij kan streelen,
Zal't boemrijk LIMMEN zekerlijk in zijnen lof doen deelen;
Dat dorpjen, (door de kunst dus duidlijk afgemaald,)
Is voor zijn vrijheidsmin door ALVA wreed betaald.

JAARGANG NO. 29 2015

Een oorlog deelt meer littekens uit dan eretekens

Druk: Oersterk Reclame, Limmen

Redactie: P. v.d. Steen, Elly Vreeburg-Duijkersloot, Ad Hoek

Eindredactie/Lay-out: Gerda Kuyper-Bruschke

Fotowerk: Peter Valkering

Inhoud

	blz
VOORWOORD.....	3
	Ron Duindam
DE RIJKSWEG.....	0
	Henk Brandsmak
PALEOGRAFIE	5
	Yvonne Donker
VIER JONGENS UIT LIMMEN	6
	Ad Hoek
UIT DE ADMIRAAL KRONIEKEN	10
	Siem Admiraal
DLH (Driessen Limmen Holland).....	12
	Ad Hoek
JAN STUIFBERGEN, GEBOREN 07-02-1911	14
	Fred Stuijbergen
BOLLEN PELLE	21
	Mary Stanstra-Veenis
EVEN VOORSTELLEN: MEVROUW AGAATH STIKKEL - RUS	23
Gerda Kuyper-Bruschke	
WAT IS OOK ALWEER JE ECHTE NAAM?	31
Elly Vreeburg	
GERRIT BAKKUM 100 JAAR.....	42
	Ad Hoek
SPECIALE EDITIE	46
KORTE VERHALEN UIT OORLOGSTIJD	47
Gerda Kuyper-Bruschke	
HERINNERINGEN AAN... RECEPTEN IN OORLOGSTIJD De Redactie	55
GEDICHT UIT DE CEL.....	58
De Redactie	
IN GESPREK MET... SUZE NUYENS - KUSCH.....	60
Gerda Kuyper-Bruschke	
NEDERLANDSE INDIË	65
Elly Vreeburg	
NIEUWS	74
De redactie	

VOORWOORD

Na een stilstand van enkele maanden zijn de verbouwings- activiteiten van de tentoonstellingsruimte in de voormalige Brandweerkazerne gestart. De betonvloer is verwijderd, 10 m³ zand moest worden afgevoerd om een nieuwe betonvloer aan te brengen met uiteraard de nodige isolatie en vloerverwarming. De opleveringsdatum is volgens het bestuur van het Bollenmuseum nog steeds haalbaar, namelijk 1 mei aanstaande.

De maand mei krijgt dit jaar extra betekenis omdat het 70 jaar geleden is dat wij werden bevrijd. In dit boekje besteden wij dan ook extra aandacht aan de oorlogsgeschiedenis van Limmen.

Samen met de Museale Hoek heeft onze stichting het initiatief genomen tot het houden van een tentoonstelling en een lezing over de Tweede Wereldoorlog. De tentoonstelling wordt geopend op 1 mei om 19:30 in aanwezigheid van de zoon van de omgekomen piloot bij de crash in 1944, de heer Zeller. De zoon van de heer Zeller komt speciaal over uit Engeland om met echtgenote en kleinzoon aanwezig te zijn.

Na de opening begint om 20:15 een lezing over de Tweede Wereldoorlog met specifieke aandacht voor Limmen in deze periode. De lezing wordt gegeven door Hans Nauta uit Egmond- Binnen. De entree is gratis. De lezing duurt inclusief pauze 2 uur.

Op 2 tot en met 5 mei is de tentoonstelling geopend van 14:00 uur tot 17:00 uur, de toegang is gratis.

Ook dit jaar verzorgt Oud-Limmen begin april een presentatie voor de Zonnebloem met als thema de Dusseldorperweg.

Voor het najaar gaan onze gedachten uit naar een filmvoorstelling samengesteld uit het vele materiaal wat wij voor handen hebben.

Ron Duindam

DE RIJKSWEG

(melodie: De oude school, Don Quishocking)

Dit is het lied van de donateuravonden van 2015, geschreven door de heer Brandsma. Veel donateurs vroegen om de tekst, aangezien iedereen ervan onder de indruk was. Het werd op uitstekende manier ten gehore gebracht door de familie Valkering.

Wie kent hem niet die mooie straat
Die als een streep door Limmen gaat
Van zuid naar noord
Er loopt een sloot aan het begin
Daar over ga je Limmen in
De Limmer Voort

Da's vlakbij waar eens Winder zat
Die iets met expeditie had
En menig kraan
iets verder is een drukwerkpand
Dat oersterk is voor elke klant
Een druk bestaan

Gebroeders Kuyper, Siem en Ed
Bezingen wij in dit couplet
Zij maakten het
In fruit en groenten hebben zij
Eerst vader en toen allebei
De trend gezet

Het Tolhuis lag aan 't and're end
Als kwartje koffie ook bekend
Nu een hotel
Ja nu zelfs met een restaurant
Met uitzicht op het bollenland
Nog wel, nog wel

Er reed hier ooit een tram doorheen
Die op den duur ook weer verdween
Helaas, helaas
Nu rijdt hier ronkend op en neer
Het dagelijkse snelverkeer
Geraas, geraas

De Firma Driessen A.I.S
Vanaf 't begin al een succes
In 't luchtvaartland
Hun faam was internationaal
De NASA was hun voorportaal
Toen kwam de brand

De winkels Twisk en Van der Eem
Verdwenen ook uit het systeem
En Zomerdijk
De dansschool Two Step stapte op
Het was gedaan met de Hip Hop
Hij nam de wijk

De Pook, de Uitkomst, de Chinees
De Glastronoom en veel cafés
De horeca
De Rijksweg had ze bij de vleet
Geen Limmer die dat niet meer weet
Dus ga maar na

Aan autozaken geen gebrek
De Limmer auto is in trek
En heel goedkoop
Ze gaan een mensenleven mee
En als het moet ook nog wel twee T
ot aan de sloop

Dat komt dus door Piet Zonneveld
Die alle schade fraai herstelt
Weer spic en span
GéDé zit aan de overkant
En zorgt daar netjes dat de klant
Inpakken kan

Bij Brandweer en de fitnessclub
Doen leden aan een warming-up
Daar naast elkaar
De een wordt door de sport bezweet
De ander wordt door vlammen heet
Is dat niet raar

In 't oude burgemeestershuis
Daar voelde Molhoek zich niet thuis
't Was koud en naar
Huib Tummers kocht het met plezier
En nu heet het voorwaar Vanhier
Ja, ja vandaar

Een wagenpark niet te kort!
Dat is van Zandbergen transport
Dat mag er zijn
Ze brengen goed'ren overal
Naar Jumbo, Plus en Gall en Gall
En Albert Heijn

Ook Duifje had een zeek're faam
De Winter was haar achternaam
Zij en haar zus
Verkochten kleding bij de vleet
Die door de jaren heen nooit sleet
Heel deeg'lijk dus

Ook bloemenwinkels had je daar
Nuyens en Beentjes noemt u maar
Voor bloem en plant
Frans de Groot had een Vivo-zaak
En Lute levert voor Klaas Vaak
Een ledikant

En Kroone Liefing's nieuw perceel
Dat is zeg maar een fietskasteel
Zo op en top
Maar Commandeur die is gestopt
Daar wordt geen slagroom meer geklopt
De koek is op

Er staat een bouwwerk groots en gaaf
Daarin zit Valkering de Graaf
Een gouden paar
Dat zijn accountants allebei
Die zetten cijfers op een rij
Ja, reken maar!

Waar Vis- en Rijksweg samengaan
Ligt het bedrijf van Kleverlaan
Een waar paleis
Je vindt daar auto's niet tekort
In kleuren waar je blij van wordt
Ja zelfs in grijs

Van Oppen had er zijn praktijk
En voelde zich koning te rijk In
d'Oppen Haerd
Piet Weyers deed er in patat
Waar je heel-wat voor een joetje had
Een omweg waard

Voor alle kruiden goed en fijn
Moet U ook aan de Rijksweg zijn
Bij Jacob Hooy
Hij zit al heel-wat jaartjes hier Is zelfs hofleverancier
En dat is mooi

We noemen Arie krom met recht
De man die zich had toegelegd
Op 't taxivak
Ook een benzinepomp had hij
En veel meer deed hij nog daarbij
Een klassebak!

De bollenvelden van weleer
Ompzomen de Rijksweg niet meer
Het is voorbij
Het is volbracht het is gedaan
De kwekers die zijn heen gegaan
Een hele rij

Schermer, Vooren, Kieft, Seignette,
Nuyens, Punt en Valkering

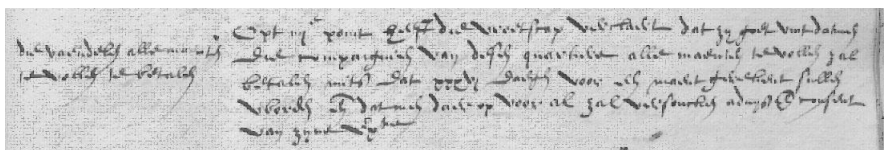
PALEOGRAFIE

Oorlog is er alle jaren wel ergens geweest. Ik ben iets verder in de tijd teruggegaan en wel naar de jaren 1583 en 1584. In de notulen van de toenmalige gemeentebesturen (vroetschappen) staan de volgende stukjes.

Het eerste stukje betreft een besluit om de compagnie alle maanden te betalen, mits er gerekend wordt met 36 dagen per maand.

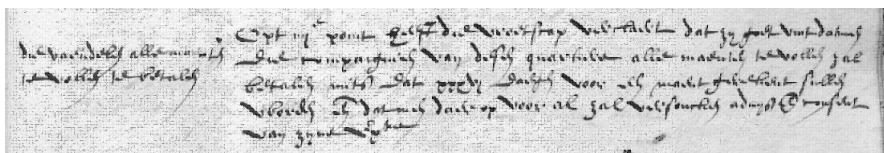
In het tweede stukje moet plaatsgemaakt worden in een kerkje om buskruit op te slaan.

RESOLUTIES VROEDSCHAP 1582-1597, ARCHIEF ALKMAAR VOOR 1816, INV.NR. 40

[in marge: die vaendelen alle maenten te vollen te betalen].

Op 't iiiide point heeft de vroetscap verclaert dat zij goet vint dat men die compangnien van desen quartiere alle maenten te vollen zal betalen mits dat xxxvi daegen voor een maent gerekent sullen worden ende dat men daer op voor al zal versoucken advys ende consent van zijne Exellentie. (Jaar 1583)

[in marge: Een plaetse te maken om 't boscruyt te leggen.]

Heeft voorts die vroetschap den burgermeesteren geautoriseert, om in't

kerckgen van 't Middelhoff, een plaetse te maken, daer men 't boscruyt bequamelick sal moegen leggen. (Jaar 1584)

Yvonne Donker

VIER JONGENS UIT LIMMEN OP REIS DOOR WEST-EUROPA MET 'DE WOESTIJNRAT'

Op 23 augustus 1956 vertrokken vier buurjongens uit Limmen met een Duitse jeep voor een tocht door half Europa, die hen zou voeren door België, Luxemburg, Frankrijk, Noord-Italië, Zwitserland en Duitsland om daarna terug te keren naar Nederland. Dat was toen een hele onderneming op die leeftijd. De jongens hadden met allerlei klusjes wat geld bij elkaar gespaard en zij hadden toestemming van hun ouders gekregen, omdat zij goede schoolresultaten hadden behaald. De auto was een oude Duitse jeep uit de 2^e wereldoorlog, type woestijnrat, met de reserveband nog op de motorkap. Het karretje werd de woestijnrat genoemd, omdat de jeep dienst had gedaan in de Sahara van Noord-Afrika waar generaal Rommel toen het bevel voerde. De jongens waren toen ongeveer 17 jaar oud; alleen de bestuurder Louis Haesaert, 'de Fransman', was ouder en hij had zijn rijbewijs natuurlijk. Louis kwam uit Frankrijk en werkte als stagiair bij Schilder. Hij kwam via Willem Kaptein naar Limmen. De anderen waren: Gerard Lute, Martin Schilder en Kees (kachel) Kroone. Wekenlang hadden Louis en Martin gesleuteld aan het karretje, waar een VW motor in zat en waarop allerlei leuzen waren geschreven aan alle kanten van de auto, in verschillende talen, zoals "Tour l'Europe; les garçons de Pays Bas" (de jongens uit Holland),

"Wir haben kein Geld aber auch keine Sorgen", "défense d'entrer" (verboden toegang), "non fumer" (niet roken) of zoals op de achterkant: "Don't kiss me, I am not a lady".

Zij vertrokken bij garage Schilder aan de Rijksstraatweg en het was er een drukte van belang, want de hele buurt was uitgelopen om de jongens te zien vertrekken. Gekleed in korte broek, uniek geruit shirt met sjaltje, een platte bruine pet op het hoofd en met een pijp losjes in de mond begonnen zij aan het avontuur. Door velen nagekeken schoot het karretje langs garage Schilder door de tuinen van de firma Valkering de drukke Rijksweg op, op weg naar onbekende bestemmingen.

De reis voerde eerst naar Brussel en via De Ardennen en het autocircuit van Francorchamps door Luxemburg naar Parijs, waar de meegebrachte Hollandse sigaren wonderen deden. Het bleek een aantrekkelijker betaalmiddel dan de gulden. En Louis sprak de taal, dus dat was ook wel makkelijk. In Parijs werden zij onder grote belangstelling zelfs gefilmd bij het beklimmen van de Eiffeltoren. De

reis ging verder naar het ouderlijk huis van Louis in Lyon. Geen gas, geen water, geen licht. Maar er waren wel kippen. Zij hebben toen voor het eerst kip gegeten. En geloof me, dat was toen vlak na de oorlog, een delicatessen.

Ze reden verder door

Noord-Italië naar Zwitserland, waar in Genève een tocht per waterfiets werd gemaakt, waarbij ze tot grote ergernis van de waterskiërs en de jetset die daar ook vakantie vierden, dwars door de vaarroute fietsten.

En in Bern werden zij aangehouden door de politie. Een Duitse jeep met rare Hollanders zo vlak na de oorlog, dat lag nog gevoelig. Ze waren meer nieuwsgierig naar het verhaal, maar de jongens hielden zich van de domme. Bij de douane werd nergens last van ondervonden.

Het volgende land werd Duitsland. De Duitse politie was wel heel joviaal, want ze mochten in Keulen door een katholieke processie heenrijden, ondanks dat alles afgezet was. Dit overigens wel tot grote hilariteit van de processiegangers. In Koblenz zijn zij met muziek verwelkomd door een soort dweilorkest en uitgenodigd voor een wijnavond in 'Das Weindorf', daar waar de Rijn en de Moezel samen komen. Toen ze na twaalf dagen zonder noemenswaardige pech weer terugkwamen (wat een wonder mocht heten), hadden ze zo'n 4.000 kilometer afgelegd. In al deze landen werden ze in eerste instantie een beetje vreemd aangekeken, maar al gauw maakten de verbazing en verwondering plaats voor het nodige enthousiasme en werden ze luid toegejuicht door de inwoners.

Dat het voor die tijd heel bijzonder was, bleek wel uit het feit dat een simpel telefoontje vanuit Haarlem met de woorden "we komen er aan" voldoende was om het halve dorp (vooral de jeugd)

weer op de been te krijgen om ze te verwelkomen. Zelfs burgemeester Bosma had tijd vrij gemaakt om de jongens te verwelkomen. Hij sprak: "Alles wat jullie nu gezien en ervaren hebben in de door jullie bezochte landen, moeten jullie in je verdere leven benutten. Niet iedereen is in staat, om op deze jeugdige leeftijd deze ervaring op te doen", aldus de burgemeester. Mevrouw Schilder had de koffie klaar en nog vol van de indrukken die ze hadden opgedaan, vertelden de jongens hun verhaal. Langzamerhand werd het dorpsbeeld weer normaal en verdwenen de jonge vakantiegangers één voor één weer naar eigen huis om door moeder weer verwend te worden met lekkere Hollandse kost. Het haalde zelfs de krant, die schreef: "Nog lang zullen zij met genoeg terugdenken aan deze uitermate spannende en boeiende vakantietocht".

Ad Hoek

De vier jongens vlnr: Gerard Lute, Martin Schilder, Louis Haesaert en Kees Kroone. Verder staan links op de foto: Wim Schilder, Jopie Kroone, Rina van Duin-Morsch (van Bobber) en René Kaptein. Helemaal rechts is nog net het winkeltje van Ma Lute te zien, de Wolbaal.

UIT DE ADMIRAAL KRONIEKEN

Vader Cor op ziekenbezoek bij zijn moeder

Op een zaterdagmiddag ging mijn vader naar zijn moeder, die ziek in bed lag. Opa en Opoe woonden in een gedeelte van de boerderij van ome Jaap en tante Trijntje aan de Dusseldorperweg. Via de keuken, de gang en de woonkamer kwam je in de slaapkamer. Bij het passeren van de keuken zag hij een schaal met appels staan. Hij pakte er vervolgens 'n viertal vanaf en begroette zijn zieke moeder, met het dringende advies om toch vooral veel fruit te eten, want dan zou zij snel herstellen. Na vijf minuten komt zijn broer Nelis ook op ziekenbezoek. Bij het zien van zoveel fruit, maakte hij de opmerking: "Zo moeder, ze hebben goed om je gedacht". Waarop Opoe zei: "Ja, al die appels heb ik van Cor gekregen! Daar kan jij nog heel veel van leren!"

Kassier

Ook in zijn ruim 40-jarige periode als kassier van de plaatselijke Boerenleenbank, heeft vader Cor de basis gelegd voor het realiseren van de coöperatieve doelstellingen. Hij genoot dan ook binnen de Limmer gemeenschap een groot vertrouwen. En vertrouwen is het belangrijkste kapitaal van de bank! Uit zijn herinneringen valt echter op te maken, dat door de gestage groei in aantal leden en werkzaamheden, hij het bankieren niet altijd als makkelijk heeft ervaren. Vooral de crisisjaren '30 evenals de oorlogsjaren '40-'45 die gepaard gingen met strenge monetaire maatregelen, waren zwaar. Hij hield echter onwankelbaar vast aan de ideële doelstellingen. Dat bleek wel uit het feit, dat over het boekjaar 1942 een positief resultaat was geboekt van fl. 53,71 dankzij een schenking van de kassier ter grootte van zijn maandsalaris! De graaicultuur van heden, was onbestaanbaar voor onze kassier van het verleden. Als opvolger van mijn vader bij de bank, had ik mij natuurlijk geen beter voorbeeld kunnen wensen.

(Siem is jarenlang, gedurende zijn hele werkzame leven, in Limmen hét gezicht geweest van de Rabobank. Hij volgde zijn vader op als directeur en kreeg na diverse regionale fusies een belangrijke rol bij de public relations en sponsoring activiteiten van de bank. Ook was hij 25 jaar lang voorzitter van de voetbalvereniging Limmen.)

Burgemeester van Akersloot

Tijdens zijn 40-jarige ambtsperiode bij de gemeente Limmen, werd vader Cor op 29 mei 1945 benoemd tot waarnemend burgemeester van de gemeente Akersloot. In deze periode, die duurde tot 31 januari 1946, kreeg hij onder meer te maken met de viering van de eerste koninginndag na de oorlog op 31 augustus 1945. Ook in Akersloot werd dit feest op passende wijze gevierd. En de burgervader nam onder grote belangstelling de aubade af, om vervolgens gebruik te maken van het spreekgestoelte. Onder de toehoorders stond, tijdens zijn toespraak, zijn trotse vader Simon. Deze voer met de roeiboot vanaf het Limmer Stet naar het Akersloter Kerkemeertje, om van deze speciale gebeurtenis getuige te zijn!

Onderscheiden

Voor zijn grote verdiensten voor de Limmer gemeenschap heeft vader Cor verschillende hoge onderscheidingen gekregen. Onder meer "Pro Ecclesia et Pontifice", hij was 28 jaar kerkmeester van de Parochie van de H. Cornelius. Ook kreeg hij de eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau in goud en de benoeming tot "ereburger" der gemeente Limmen.

Siem Admiraal

DLH (Driessen Limmen Holland)

In de jaren '60 was Gerard Driessen telkens op zoek naar nieuwe toepassingen van het aluminium voor zijn bedrijf. Op zijn reizen door Amerika had hij al ontdekt dat daar veel automatisch werd gefabriceerd. Allerlei onderdelen kwamen kant en klaar van de lopende band. In Nederland had Huub van Doorne succes met de DAF600 variomatic, een autootje met een ietwat truttig imago en Gerard Driessen bedacht, dat er wellicht een sportievere auto van aluminium rond zou kunnen rijden. Hij had al eens samen met zijn monteur Arie van Zuilekom een aanhangwagen van aluminium gemaakt, wat achter zijn Amerikaanse Buick de aandacht had getrokken van de directeur van Fokker.

In die tijd werden er in Amerika ook allerlei auto's opgepimpt. Op basis van het chassis werden de meest onwaarschijnlijke carrosserieën gebouwd. Zo kreeg een auto een eigen identiteit. Gerard had een voorliefde voor auto's en speciaal voor de Ford Thunderbird. Hij gebruikte dit model in een verkorte versie van de carrosserie van een Karmann Ghia en op het onderstel van een Volkswagen Kever. Het werd een zogenaamde two-seater, een cabriolet. In 1962 werd begonnen met het maken van een houten model met kippengaas en gips. Daarna werden er kunststof mallen gemaakt van de onderdelen. Met behulp van deze afdrucken werden daarvan zinklegeringen gegoten. Het was de bedoeling dat de auto als een soort bouwpakket aangeleverd zou worden,

MAKE YOUR VOLKSWAGEN AMAZING

OKRASA HIGH TORQUE POWER KITS TS and TSV

The latest from 22 FRC Crankshafts with complete power supply for 1000cc, 1200cc, 1500cc, 1600cc, 1800cc, 2000cc, 2200cc, 2400cc, 2600cc, 2800cc, 3000cc, 3200cc, 3400cc, 3600cc, 3800cc, 4000cc, 4200cc, 4400cc, 4600cc, 4800cc, 5000cc, 5200cc, 5400cc, 5600cc, 5800cc, 6000cc, 6200cc, 6400cc, 6600cc, 6800cc, 7000cc, 7200cc, 7400cc, 7600cc, 7800cc, 8000cc, 8200cc, 8400cc, 8600cc, 8800cc, 9000cc, 9200cc, 9400cc, 9600cc, 9800cc, 10000cc, 10200cc, 10400cc, 10600cc, 10800cc, 11000cc, 11200cc, 11400cc, 11600cc, 11800cc, 12000cc, 12200cc, 12400cc, 12600cc, 12800cc, 13000cc, 13200cc, 13400cc, 13600cc, 13800cc, 14000cc, 14200cc, 14400cc, 14600cc, 14800cc, 15000cc, 15200cc, 15400cc, 15600cc, 15800cc, 16000cc, 16200cc, 16400cc, 16600cc, 16800cc, 17000cc, 17200cc, 17400cc, 17600cc, 17800cc, 18000cc, 18200cc, 18400cc, 18600cc, 18800cc, 19000cc, 19200cc, 19400cc, 19600cc, 19800cc, 20000cc, 20200cc, 20400cc, 20600cc, 20800cc, 21000cc, 21200cc, 21400cc, 21600cc, 21800cc, 22000cc, 22200cc, 22400cc, 22600cc, 22800cc, 23000cc, 23200cc, 23400cc, 23600cc, 23800cc, 24000cc, 24200cc, 24400cc, 24600cc, 24800cc, 25000cc, 25200cc, 25400cc, 25600cc, 25800cc, 26000cc, 26200cc, 26400cc, 26600cc, 26800cc, 27000cc, 27200cc, 27400cc, 27600cc, 27800cc, 28000cc, 28200cc, 28400cc, 28600cc, 28800cc, 29000cc, 29200cc, 29400cc, 29600cc, 29800cc, 30000cc, 30200cc, 30400cc, 30600cc, 30800cc, 31000cc, 31200cc, 31400cc, 31600cc, 31800cc, 32000cc, 32200cc, 32400cc, 32600cc, 32800cc, 33000cc, 33200cc, 33400cc, 33600cc, 33800cc, 34000cc, 34200cc, 34400cc, 34600cc, 34800cc, 35000cc, 35200cc, 35400cc, 35600cc, 35800cc, 36000cc, 36200cc, 36400cc, 36600cc, 36800cc, 37000cc, 37200cc, 37400cc, 37600cc, 37800cc, 38000cc, 38200cc, 38400cc, 38600cc, 38800cc, 39000cc, 39200cc, 39400cc, 39600cc, 39800cc, 40000cc, 40200cc, 40400cc, 40600cc, 40800cc, 41000cc, 41200cc, 41400cc, 41600cc, 41800cc, 42000cc, 42200cc, 42400cc, 42600cc, 42800cc, 43000cc, 43200cc, 43400cc, 43600cc, 43800cc, 44000cc, 44200cc, 44400cc, 44600cc, 44800cc, 45000cc, 45200cc, 45400cc, 45600cc, 45800cc, 46000cc, 46200cc, 46400cc, 46600cc, 46800cc, 47000cc, 47200cc, 47400cc, 47600cc, 47800cc, 48000cc, 48200cc, 48400cc, 48600cc, 48800cc, 49000cc, 49200cc, 49400cc, 49600cc, 49800cc, 50000cc, 50200cc, 50400cc, 50600cc, 50800cc, 51000cc, 51200cc, 51400cc, 51600cc, 51800cc, 52000cc, 52200cc, 52400cc, 52600cc, 52800cc, 53000cc, 53200cc, 53400cc, 53600cc, 53800cc, 54000cc, 54200cc, 54400cc, 54600cc, 54800cc, 55000cc, 55200cc, 55400cc, 55600cc, 55800cc, 56000cc, 56200cc, 56400cc, 56600cc, 56800cc, 57000cc, 57200cc, 57400cc, 57600cc, 57800cc, 58000cc, 58200cc, 58400cc, 58600cc, 58800cc, 59000cc, 59200cc, 59400cc, 59600cc, 59800cc, 60000cc, 60200cc, 60400cc, 60600cc, 60800cc, 61000cc, 61200cc, 61400cc, 61600cc, 61800cc, 62000cc, 62200cc, 62400cc, 62600cc, 62800cc, 63000cc, 63200cc, 63400cc, 63600cc, 63800cc, 64000cc, 64200cc, 64400cc, 64600cc, 64800cc, 65000cc, 65200cc, 65400cc, 65600cc, 65800cc, 66000cc, 66200cc, 66400cc, 66600cc, 66800cc, 67000cc, 67200cc, 67400cc, 67600cc, 67800cc, 68000cc, 68200cc, 68400cc, 68600cc, 68800cc, 69000cc, 69200cc, 69400cc, 69600cc, 69800cc, 70000cc, 70200cc, 70400cc, 70600cc, 70800cc, 71000cc, 71200cc, 71400cc, 71600cc, 71800cc, 72000cc, 72200cc, 72400cc, 72600cc, 72800cc, 73000cc, 73200cc, 73400cc, 73600cc, 73800cc, 74000cc, 74200cc, 74400cc, 74600cc, 74800cc, 75000cc, 75200cc, 75400cc, 75600cc, 75800cc, 76000cc, 76200cc, 76400cc, 76600cc, 76800cc, 77000cc, 77200cc, 77400cc, 77600cc, 77800cc, 78000cc, 78200cc, 78400cc, 78600cc, 78800cc, 79000cc, 79200cc, 79400cc, 79600cc, 79800cc, 80000cc, 80200cc, 80400cc, 80600cc, 80800cc, 81000cc, 81200cc, 81400cc, 81600cc, 81800cc, 82000cc, 82200cc, 82400cc, 82600cc, 82800cc, 83000cc, 83200cc, 83400cc, 83600cc, 83800cc, 84000cc, 84200cc, 84400cc, 84600cc, 84800cc, 85000cc, 85200cc, 85400cc, 85600cc, 85800cc, 86000cc, 86200cc, 86400cc, 86600cc, 86800cc, 87000cc, 87200cc, 87400cc, 87600cc, 87800cc, 88000cc, 88200cc, 88400cc, 88600cc, 88800cc, 89000cc, 89200cc, 89400cc, 89600cc, 89800cc, 90000cc, 90200cc, 90400cc, 90600cc, 90800cc, 91000cc, 91200cc, 91400cc, 91600cc, 91800cc, 92000cc, 92200cc, 92400cc, 92600cc, 92800cc, 93000cc, 93200cc, 93400cc, 93600cc, 93800cc, 94000cc, 94200cc, 94400cc, 94600cc, 94800cc, 95000cc, 95200cc, 95400cc, 95600cc, 95800cc, 96000cc, 96200cc, 96400cc, 96600cc, 96800cc, 97000cc, 97200cc, 97400cc, 97600cc, 97800cc, 98000cc, 98200cc, 98400cc, 98600cc, 98800cc, 99000cc, 99200cc, 99400cc, 99600cc, 99800cc, 100000cc, 100200cc, 100400cc, 100600cc, 100800cc, 101000cc, 101200cc, 101400cc, 101600cc, 101800cc, 102000cc, 102200cc, 102400cc, 102600cc, 102800cc, 103000cc, 103200cc, 103400cc, 103600cc, 103800cc, 104000cc, 104200cc, 104400cc, 104600cc, 104800cc, 105000cc, 105200cc, 105400cc, 105600cc, 105800cc, 106000cc, 106200cc, 106400cc, 106600cc, 106800cc, 107000cc, 107200cc, 107400cc, 107600cc, 107800cc, 108000cc, 108200cc, 108400cc, 108600cc, 108800cc, 109000cc, 109200cc, 109400cc, 109600cc, 109800cc, 110000cc, 110200cc, 110400cc, 110600cc, 110800cc, 111000cc, 111200cc, 111400cc, 111600cc, 111800cc, 112000cc, 112200cc, 112400cc, 112600cc, 112800cc, 113000cc, 113200cc, 113400cc, 113600cc, 113800cc, 114000cc, 114200cc, 114400cc, 114600cc, 114800cc, 115000cc, 115200cc, 115400cc, 115600cc, 115800cc, 116000cc, 116200cc, 116400cc, 116600cc, 116800cc, 117000cc, 117200cc, 117400cc, 117600cc, 117800cc, 118000cc, 118200cc, 118400cc, 118600cc, 118800cc, 119000cc, 119200cc, 119400cc, 119600cc, 119800cc, 120000cc, 120200cc, 120400cc, 120600cc, 120800cc, 121000cc, 121200cc, 121400cc, 121600cc, 121800cc, 122000cc, 122200cc, 122400cc, 122600cc, 122800cc, 123000cc, 123200cc, 123400cc, 123600cc, 123800cc, 124000cc, 124200cc, 124400cc, 124600cc, 124800cc, 125000cc, 125200cc, 125400cc, 125600cc, 125800cc, 126000cc, 126200cc, 126400cc, 126600cc, 126800cc, 127000cc, 127200cc, 127400cc, 127600cc, 127800cc, 128000cc, 128200cc, 128400cc, 128600cc, 128800cc, 129000cc, 129200cc, 129400cc, 129600cc, 129800cc, 130000cc, 130200cc, 130400cc, 130600cc, 130800cc, 131000cc, 131200cc, 131400cc, 131600cc, 131800cc, 132000cc, 132200cc, 132400cc, 132600cc, 132800cc, 133000cc, 133200cc, 133400cc, 133600cc, 133800cc, 134000cc, 134200cc, 134400cc, 134600cc, 134800cc, 135000cc, 135200cc, 135400cc, 135600cc, 135800cc, 136000cc, 136200cc, 136400cc, 136600cc, 136800cc, 137000cc, 137200cc, 137400cc, 137600cc, 137800cc, 138000cc, 138200cc, 138400cc, 138600cc, 138800cc, 139000cc, 139200cc, 139400cc, 139600cc, 139800cc, 140000cc, 140200cc, 140400cc, 140600cc, 140800cc, 141000cc, 141200cc, 141400cc, 141600cc, 141800cc, 142000cc, 142200cc, 142400cc, 142600cc, 142800cc, 143000cc, 143200cc, 143400cc, 143600cc, 143800cc, 144000cc, 144200cc, 144400cc, 144600cc, 144800cc, 145000cc, 145200cc, 145400cc, 145600cc, 145800cc, 146000cc, 146200cc, 146400cc, 146600cc, 146800cc, 147000cc, 147200cc, 147400cc, 147600cc, 147800cc, 148000cc, 148200cc, 148400cc, 148600cc, 148800cc, 149000cc, 149200cc, 149400cc, 149600cc, 149800cc, 150000cc, 150200cc, 150400cc, 150600cc, 150800cc, 151000cc, 151200cc, 151400cc, 151600cc, 151800cc, 152000cc, 152200cc, 152400cc, 152600cc, 152800cc, 153000cc, 153200cc, 153400cc, 153600cc, 153800cc, 154000cc, 154200cc, 154400cc, 154600cc, 154800cc, 155000cc, 155200cc, 155400cc, 155600cc, 155800cc, 156000cc, 156200cc, 156400cc, 156600cc, 156800cc, 157000cc, 157200cc, 157400cc, 157600cc, 157800cc, 158000cc, 158200cc, 158400cc, 158600cc, 158800cc, 159000cc, 159200cc, 159400cc, 159600cc, 159800cc, 160000cc, 160200cc, 160400cc, 160600cc, 160800cc, 161000cc, 161200cc, 161400cc, 161600cc, 161800cc, 162000cc, 162200cc, 162400cc, 162600cc, 162800cc, 163000cc, 163200cc, 163400cc, 163600cc, 163800cc, 164000cc, 164200cc, 164400cc, 164600cc, 164800cc, 165000cc, 165200cc, 165400cc, 165600cc, 165800cc, 166000cc, 166200cc, 166400cc, 166600cc, 166800cc, 167000cc, 167200cc, 167400cc, 167600cc, 167800cc, 168000cc, 168200cc, 168400cc, 168600cc, 168800cc, 169000cc, 169200cc, 169400cc, 169600cc, 169800cc, 170000cc, 170200cc, 170400cc, 170600cc, 170800cc, 171000cc, 171200cc, 171400cc, 171600cc, 171800cc, 172000cc, 172200cc, 172400cc, 172600cc, 172800cc, 173000cc, 173200cc, 173400cc, 173600cc, 173800cc, 174000cc, 174200cc, 174400cc, 174600cc, 174800cc, 175000cc, 175200cc, 175400cc, 175600cc, 175800cc, 176000cc, 176200cc, 176400cc, 176600cc, 176800cc, 177000cc, 177200cc, 177400cc, 177600cc, 177800cc, 178000cc, 178200cc, 178400cc, 178600cc, 178800cc, 179000cc, 179200cc, 179400cc, 179600cc, 179800cc, 180000cc, 180200cc, 180400cc, 180600cc, 180800cc, 181000cc, 181200cc, 181400cc, 181600cc, 181800cc, 182000cc, 182200cc, 182400cc, 182600cc, 182800cc, 183000cc, 183200cc, 183400cc, 183600cc, 183800cc, 184000cc, 184200cc, 184400cc, 184600cc, 184800cc, 185000cc, 185200cc, 185400cc, 185600cc, 185800cc, 186000cc, 186200cc, 186400cc, 186600cc, 186800cc, 187000cc, 187200cc, 187400cc, 187600cc, 187800cc, 188000cc, 188200cc, 188400cc, 188600cc, 188800cc, 189000cc, 189200cc, 189400cc, 189600cc, 189800cc, 190000cc, 190200cc, 190400cc, 190600cc, 190800cc, 191000cc, 191200cc, 191400cc, 191600cc, 191800cc, 192000cc, 192200cc, 192400cc, 192600cc, 192800cc, 193000cc, 193200cc, 193400cc, 193600cc, 193800cc, 194000cc, 194200cc, 194400cc, 194600cc, 194800cc, 195000cc, 195200cc, 195400cc, 195600cc, 195800cc, 196000cc, 196200cc, 196400cc, 196600cc, 196800cc, 197000cc, 197200cc, 197400cc, 197600cc, 197800cc, 198000cc, 198200cc, 198400cc, 198600cc, 198800cc, 199000cc, 199200cc, 199400cc, 199600cc, 199800cc, 200000cc, 200200cc, 200400cc, 200600cc, 200800cc, 201000cc, 201200cc, 201400cc, 201600cc, 201800cc, 202000cc, 202200cc, 202400cc, 202600cc, 202800cc, 203000cc, 203200cc, 203400cc, 203600cc, 203800cc, 204000cc, 204200cc, 204400cc, 204600cc, 204800cc, 205000cc, 205200cc, 205400cc, 205600cc, 205800cc, 206000cc, 206200cc, 206400cc, 206600cc, 206800cc, 207000cc, 207200cc, 207400cc, 207600cc, 207800cc, 208000cc, 208200cc, 208400cc, 208600cc, 208800cc, 209000cc, 209200cc, 209400cc, 209600cc, 209800cc, 210000cc, 210200cc, 210400cc, 210600cc, 210800cc, 211000cc, 211200cc, 211400cc, 211600cc, 211800cc, 212000cc, 212200cc, 212400cc, 212600cc, 212800cc, 213000cc, 213200cc, 213400cc, 213600cc, 213800cc, 214000cc, 214200cc, 214400cc, 214600cc, 214800cc, 215000cc, 215200cc, 215400cc, 215600cc, 215800cc, 216000cc, 216200cc, 216400cc, 216600cc, 216800cc, 217000cc, 217200cc, 217400cc, 217600cc, 217800cc, 218000cc, 218200cc, 218400cc, 218600cc, 218800cc, 219000cc, 219200cc, 219400cc, 219600cc, 219800cc, 220000cc, 220200cc, 220400cc, 220600cc, 220800cc, 221000cc, 221200cc, 221400cc, 221600cc, 221800cc, 222000cc, 222200cc, 222400cc, 222600cc, 222800cc, 223000cc, 223200cc, 223400cc, 223600cc, 223800cc, 224000cc, 224200cc, 224400cc, 224600cc, 224800cc, 225000cc, 225200cc, 225400cc, 225600cc, 225800cc, 226000cc, 226200cc, 226400cc, 226600cc, 226800cc, 227000cc, 227200cc, 227400cc, 227600cc, 227800cc, 228000cc, 228200cc, 228400cc, 228600cc, 228800cc, 229000cc, 229200cc, 229400cc, 229600cc, 229800cc, 230000cc, 230200cc, 230400cc, 230600cc, 230800cc, 231000cc, 231200cc, 231400cc, 231600cc, 231800cc, 232000cc, 232200cc, 232400cc, 232600cc, 232800cc, 233000cc, 233200cc, 233400cc, 233600cc, 233800cc, 234000cc, 234200cc, 234400cc, 234600cc, 234800cc, 235000cc, 235200cc, 235400cc, 235600cc, 235800cc, 236000cc, 236200cc, 236400cc, 236600cc, 236800cc, 237000cc, 237200cc, 237400cc, 237600cc, 237800cc, 238000cc, 238200cc, 238400cc, 238600cc, 238800cc, 239000cc, 239200cc, 239400cc, 239600cc, 239800cc, 240000cc, 240200cc, 240400cc, 240600cc, 240800cc, 241000cc, 241200cc, 241400cc, 241600cc, 241800cc, 242000cc, 242200cc, 242400cc, 242600cc, 242800cc, 243000cc, 243200cc, 243400cc, 243600cc, 243800cc, 244000cc, 244200cc, 244400cc, 244600cc, 244800cc, 245000cc, 245200cc, 245400cc, 245600cc, 245800cc, 246000cc, 246200cc, 246400cc, 246600cc, 246800cc, 247000cc, 247200cc, 247400cc, 247600cc, 247800cc, 248000cc, 248200cc, 248400cc, 248600cc, 248800cc, 249000cc, 249200cc, 249400cc, 249600cc, 249800cc, 250000cc, 250200cc, 250400cc, 250600cc, 250800cc, 251000cc, 251200cc, 251400cc, 251600cc, 251800cc, 252000cc, 252200cc, 252400cc, 252600cc, 252800cc, 253000cc, 253200cc, 253400cc, 253600cc, 253800cc, 254000cc, 254200cc, 254400cc, 254600cc, 254800cc, 255000cc, 255200cc, 255400cc, 255600cc, 255800cc, 256000cc, 256200cc, 256400cc, 256600cc, 256800cc, 257000cc, 257200cc, 257400cc, 257600cc, 257800cc, 258000cc, 258200cc, 258400cc, 258600cc, 258800cc, 259000cc, 259200cc, 259400cc, 259600cc, 259800cc, 260000cc, 260200cc, 260400cc, 260600cc, 260800cc, 261000cc, 261200cc, 261400cc, 261600cc, 261800cc, 262000cc, 262200cc, 262400cc, 262600cc, 262800cc, 263000cc, 263200cc, 263400cc, 263600cc, 263800cc, 264000cc, 264200cc, 264400cc, 264600cc, 264800cc, 265000cc, 265200cc, 265400cc, 265600cc, 265800cc, 266000cc, 266200cc, 266400cc, 266600cc, 266800cc, 267000cc, 267200cc, 267400cc, 267600cc, 267800cc, 268000cc, 268200cc, 268400cc, 268600cc, 268800cc, 269000cc, 269200cc, 269400cc, 269600cc, 269800cc, 270000cc, 270200cc, 270400cc, 270600cc, 270800cc, 271000cc, 271200cc, 27140

en dat de toekomstige eigenaar/liefhebber zelf de onderdelen in elkaar zou zetten. Wegens de grote drukte binnen het bedrijf kon er alleen in de avonduren en door middel van veel overwerk aan gewerkt worden. De aanhechting van aluminium op staal wilde in verband met de vormvastheid en de snelle roestvorming niet lukken. Er werd wel een werkend model van plaatstaal gemaakt.

Het is jammer, dat de grootte van het bedrijf destijds niet voldoende (te klein) was om het project tot een succes te maken. Er waren simpelweg te weinig mensen in dienst. Het proces was erg tijdrovend en ook de kosten rezen de pan uit. Het project was daardoor gewoon te duur in ontwikkeling. Al met al kostte het avontuur zo'n kleine 250.000 gulden en daar kon je toen met gemak zes leuke huizen van bouwen.

Nadat de sportauto jarenlang in de garage bij Gerard Driessen had gestaan, gaf hij de auto in 1968 aan zijn buurjongen Jan Winder. Deze heeft er nog jaren in gereden, maar parkeerde hem na een mislukte inhaalmanoeuvre bij Heemskerk tegen een boom. Het enige wat nog restte was een hoop schroot.

Bijna was er in Limmen geschiedenis geschreven en hadden we een automobieliindustrie op kleine schaal in ons dorp kunnen hebben. Aan inzet van al het personeel heeft het zeker niet gelegen.

Ad Hoek

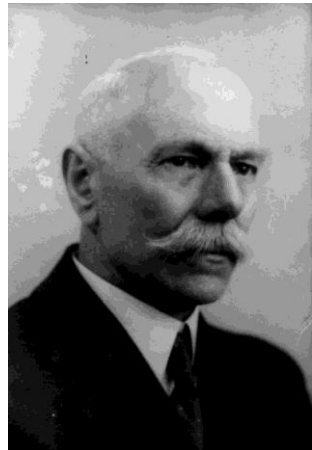
Bron: boek Driessen Aerospace , van loodgieter tot wereldspeler, 1938-2008

JAN STUIFBERGEN, GEBOREN 07-02-1911

Op deze leeftijd denk ik wel eens terug aan vroeger, en vroeger wordt een steeds langere tijd. Ik wil hier een terugblik geven over mijn herinneringen en overleveringen van 'vroeger'.

Mijn opa van vaders kant kwam uit één van de oudste families uit Castricum zoals de eerste Stuifbergen uit Castricum: de oorsprong van deze naam is het stuiven van de duin. De voorvader is bekend vanaf ongeveer 1650. Claes Lourisse Stuifbergen (getrouwd met Clerisje Crelis) had een stuk duinland en kreeg twee zonen: Cornelis en Lourens. Dat ging zo door tot Klaas Stuifbergen, geboren op 2 augustus 1842, barbier, getrouwd met Guurtje Zonneveld, en overleden in 1915. Uit dit huwelijk kwamen dertien kinderen, waarvan Jan (mijn opa), Johannes de zesde uit dat gezin was, geboren 16 maart 1876. In deze tak kwamen veel kappers voor. Uit verhalen was er 40-50 jaar geleden ook een kapper Stuifbergen in Rotterdam. Er is al eerder in de stamboom een Jan Stuifbergen genoemd, geboren in 1804, als baardscheerder.

Mijn opa trok naar Limmen, op de Dusseldorperweg naast het Parochiegebouw, omdat zijn broer Kees al een kapperszaak in Castricum had, en hij trouwde met Neeltje Admiraal. Hij pakte van alles aan waaronder een winkel in huishoudelijke artikelen, rookwerk, hij was fotograaf en kapper en verder verhuurde hij achter zijn bedrijfspand nog een paar huisjes, genoemd 'het oude nonnenklooster'. Hij was dus een echte ondernemer.

Zijn vrouw kwam al op 48-jarige leeftijd te overlijden, in 1924. Mijn vader Joannes Matheus (geboren 07-02-1911) was toen 13 jaar. Zijn oudste zus Guurtje, toen 23 jaar, heeft het huishouden gedaan totdat ze ging trouwen en wonen in Ursem met Piet Oudejans. Mijn vader had nog twee oudere broers: Jaap, ook kapper, de oudste en opvolger. Jaap trouwde met Nel Res en zij kregen een stuk grond aan de Kerkweg om een kapperszaak te bouwen.

Dan volgde Niek, kapper in Beverwijk. Hij trouwde met tante Dora Timmer en huurde een kapperszaak. Er was nog een jongere broer, Ber, kapper te Lisse. Ber trouwde met Annie Broekkamp en zij kochten een zaak. Dan was er nog de jongste zus. Zij was een vriendin van mijn moeder en is later getrouwd met Henk Jansen, politieman in Amsterdam.

Mijn opa was, zoals ze dat vroeger zeiden, in goeden doen. Hij had wel aanzien in Limmen, onder andere was hij hoofd van de Burgerwacht. Hij verweende zijn jongens nogal, mede ook door het feit van een jong overleden moeder. Ze kregen kunstschaatsen, een kano en een motor, dat was in die tijd niet zomaar wat.

Het verhaal gaat nog steeds rond in de familie dat de jongens Jan en Niek een jachtgeweer kochten. Ze stonden achter het huis om zich heen te kijken of er een kraai te schieten was. De haan van het geweer zat erg los en met de lichtste druk vloog de kogel eruit, dwars door het washok van de buren. "Wat is dat?", riep de verschrikte buurvrouw, die daar stond te wassen. "Wat was dat?", vroeg hun vader toen die op het geluid van het schot afkwam. Hij pakte het geweer, liep naar het hakblok en sloeg het geweer aan flarden.

Zij moesten ook iedere zondag naar de kerk en daar hadden ze niet altijd zin in. Jan en Niek namen stiekem de motor uit de schuur en gingen een rondje rijden in het altijd zo rustige Limmen. Kun je voorstellen wat een lawaai dat maakte tijdens de hoogmis, vooral in de dertiger jaren met weinig auto's en motoren! Zij moesten bij de pastoor komen en voor straf de pastorietuin opknappen.

Opa was wel vooruitstrevend, zodat ze al snel naar Amsterdam moesten naar de Kappersschool in de Witte de Witstraat om het vak 'goed' te leren. Dat gebeurde bijna nooit, want in die tijd was het een vrij beroep. Dit veranderde pas na de oorlog; toen moest iedereen vakdiploma's en een middenstandsvergunning hebben.

Mijn vader was ook een hele goede voetballer, razendsnel en volgens de overlevering toen al heel jong een topvoetballer. Hij begon in Limmen op 17-jarige leeftijd in het eerste, daarna speelde hij bij Alcmaria, toen een topploeg, en ook in verschillende vertegenwoordigende elftallen. Hij speelde nog samen met Gerrit Bakkum die nu (2013) bijna 100 jaar is.

Ik heb hem nog horen vertellen over het voetballen op het 94-jarig feest van mijn tante Annie Bakkum - van der Peet, de enige van de generatie die nog leeft. Er was toen nog geen profvoetbal. Hij speelde toen ook in het Noord-Hollands team. Daar werden zij getraind door een legendarische voetballer: Kick Smit (internationaal Nederlands team) uit Haarlem. Ze noemden mijn vader 'de Star'. Hij kon ook heel goed schaatsen, schoonrijden. Hij had veel talenten, ook was hij een heel goede kapper.

Eerst werkte mijn vader nog enkele jaren bij zijn neef Ber Willemse en zijn vrouw tante Nel Buur in Uitgeest. Daar werd hij erg gewaardeerd, vooral door de kinderen, want tante Nel was toen erg ziek en mijn vader zorgde voor het gezin. Hij deed de boodschappen, maakte ontbijt klaar, enzovoorts, en ze zijn ook altijd bevriend gebleven. Als er kermis was in Obdam, waren ome Ber en tante Nel altijd bij ons aanwezig. Daar weet ik nog een anekdote van. Ze zaten met een man of tien aan de bar en ome Ber had een weddenschap. Hij pakte een asbak en een gulden en zei: "Om een rondje... wedden dat die gulden er onderuit komt zonder dat ik de asbak omdraai?" Dat ging aan. Hij begon te hocus pocus passen over de asbak en toen zei hij: "til de asbak maar op!". Eén van de omstanders trapte erin, pakte de asbak op en draaide hem om, en ome Ber griste de gulden eronder uit. Zo stonken ze daar in. Wat een lol hadden ze! Andersom gingen we ieder jaar naar Uitgeest te kermis en werden daar zeer gastvrij ontvangen. Zij hadden altijd schik en gein.

Mijn vader wilde in Limmen een kapperszaak overnemen van Nuijens aan de Straatweg, maar Jaap zag die populaire en geziene Jan liever niet in het dorp als concurrent. In Obdam had toen een kapper Doodeman (toepasselijke naam) zijn vrouw vermoord. De zaak was te huur en de inventaris was te koop voor tweeduizend gulden. Daar ging Jan met zijn Corrie van der Peet in beginnen. Kort daarna kwam de oorlog. Honger hebben ze niet gehad, maar wat had mijn moeder een heimwee naar Limmen, vooral omdat het reizen zo moeilijk was en om het verdriet van een doodgeboren eerste dochter. Dit was de start van een Limmens jong stel, dat eigenlijk liever in Limmen wilde blijven.

FRED STUIFBERGEN

In die oorlog, op 15 maart 1941, kwam ik op de wereld, als Fred. Ik ben vernoemd naar Freek van der Peet, mijn opa van moeders kant. Ik was de eerste in die familie van Freek van der Peet en Anna Vaal van de Hogeweg. 'Fredy' staat er op het geboortekaartje, dat is een drukfout.

Nu moet ik dus schrijven vanuit mijn eigen beleving met nog enkele overleveringen van vooral mijn tantes, de zusjes van mijn moeder Corrie van der Peet. Neel was getrouwd met Gerrit Huig, timmerman uit Beverwijk. Zij hadden twee zoons, Cees en Fred. Ceesje is op driejarige leeftijd jammerlijk onder een vrachtauto verongelukt.

Marie was met ome Lauw Breedveld, aardbeienkweker en later werkzaam in een kaaspakhuis te Castricum. Ze hadden drie jongens: Cees, Fred en Jan, en nog een dochter Anneke.

Annie was getrouwd met Jan Bakkum (overleden 2008, Limmen), eerst tuinder, later Hoogovens. Zij hadden drie dochters: Nel, Ank en Marga, en een zoon - hoe kan het ook anders - Fred.

Nel (overleden 2011) was getrouwd met Piet Nijman, bloemenventer, later Hoogovens. Zij hadden tien kinderen: Ben, Fred, Jan, Nel, Ank, Peter, Corrie, Cees, Theo en Margret, een groot gezin.

Mien was de jongste (ook overleden). Haar man heette Frans van Egmond en was groenteboer te Velzen. "Mijn tijd zal nog wel eens komen", zei hij altijd. Hij bedoelde zeker de hemel. Zij hadden twee kinderen: Leo en Anneke.

Broer Jan was ook kapper. Hij is te Limmen getrouwd met Gré Wittebrood (overleden 2012). Ze kregen drie dochters: Anja, Mery en Ivonne. Jan werkte in de oorlogsjaren bij mijn vader in de kapsalon en hoopte op die manier niet tewerkgesteld te worden in Duitsland. Dat hielp niet.

Hij werd opgeroepen en durfde niet onder te duiken. Hij ging naar Wuppertal, waar hij verschrikkelijke bombardementen heeft meegemaakt, maar hij heeft het overleefd. Hij wilde hier nooit iets over vertellen, zelfs niet aan zijn vrouw Gré.

Nog wel een verhaal van horen zeggen: J.v.d.P. had in die oorlogstijd een vriendinnetje in Obdam, Bets Molenaar van Bruun de kruidenier. Het was een stikdonkere nacht en er was geen verlichting, nergens een glimpje licht. Opeens kwam er geluid van de steile slootkant: "Hé daar, help, ik ben in de sloot gerold en ik kom er niet meer uit. De kant is te steil en mijn winterjas is zo verrekte zwaar van het water". Ome Jan hielp de man een handje de kant op en vroeg: "Moet je nog ver?". "Nee", zegt die man, "ik ben te bijlarten geweest en ik ben Jan Stuifbergen". Nou, toen hebben ze wat afgelachen, die twee zwagers, wat ze toen ontdekten.

Nog een verhaal: in Obdam was het zoals overal geen vetpot, maar niemand had echt honger, er werd veel aan ruilhandel gedaan. Knippen voor een pakkie zelfgemaakte boerenboter of een akertje melk. De één kwam met een kosie bieten of wortelen van het land, de ander weer met een geplukte kip. Zo kwam Rambach, de kastelein, met een stukje gebraden vlees. Hij vroeg aan Jan van der Peet: "Ook een stukje, Jan?" Nou, dat ging er smakelijk in. Nadat hij het op had, vroeg Tambach aan ome Jan: "Nou, hoe smaakte de kat?", waarna Jan met een noodgang naar de wc moest om de boel eruit te kotsen. Tambach stond toen al bekend als 'kattenmepper'.

Ik mocht met mijn vader naar Groot in Spierdijk. Op de dars (binnenshuur) van zijn boerderij stonden verschillende soorten paardenkarren en koetsen. Ik kon daar prachtig in spelen terwijl mijn vader een koppie dronk met de familie.

Thuis kwam er wel eens een vrijgezelle vriend van tante Mien (Theo Borst) met een boomstam of een oude spoorbiels aan op zijn schouder, voor de kachel. De dag erna werd er driftig gehakt in de schuur. De ratten en muizen vlogen dan alle kanten op. Theo zei dan: "Waar dan? Ik zie niks". Mijn vader maar om zich heen slaan met de bezem. Later werd Theo zo'n beetje de huisvriend en helper in en aan en om het huis. Hij maakte de groente schoon, schildte piepers en paste op. Hij lustte altijd een slordige borrel en zei dan tegen mijn moeder: "Corrie, ik ben nog nooit zo dronken geweest".

En dan moest ik hem naar huis - hij woonde aan de Zwarte Weg - brengen. Er zat geen kwaad in die kerel.

Verder, als mijn vader mensen niet vertrouwde, gaf hij dat door aan de plaatselijke ondergrondse. Meester Derks was de leider K.O. Hij woonde naast bakker Spil. Dit was zo'n beetje de tijd die ik mij als drie-/vierjarige nog wat kan herinneren.

Nog een echt meegemaakt verhaal. Mijn zusje Carla was geboren 04-07-1944 en we lagen beneden in de dameskapsalon. Die werd gebruikt als slaapkamer, want er was toch geen werk, geen elektra, geen grondstoffen of geld.

Na de oorlog. De trein reed weer, al was dat eerst een goederentrein met banken aan de kant. Mijn moeder had heimwee naar Limmen en elk weekend gingen wij naar opa en oma Van der Peet aan de Hoogeweg, vlakbij de kapel van Onze Lieve Vrouw ter Nood. Ik speelde daar in de tuin, wat een grote zandbak was het, want het was daar namelijk zandgrond. En wat je bij ons niet zag: sprinkhanen! Die ving je en dan deed je ze in een jampotje. Een prachtige speelomgeving en ik had daar vriendjes: Cees en Guus Levering, Gerrit Groot en Fred Hollenberg. Wij speelden altijd in het Kattenbos aan de overkant bij opa en oma. Tussen de kruiswegstaties van het bedevaartsoord Maria ter Noord speelden we verstoppertje. We voetbalden op het veld naast het klooster van de Zr. Juliaantjes. Dat was het trainingsveld van F.C. Limmen.

Gerrit Groot had een oom en tante in Obdam wonen, Cor Obdam, en kwam daar wel eens te logeren. Dan gingen wij met een schuitje de polder in om te vissen, dat vond hij weer prachtig. Later was hij de baas van BV Groot, afvalbakken.

Ook ging ik met mijn vader en ome Jan van der Peet vanaf het Stet in Limmen (waar mijn vader toen nog een joch uit het water haalde, die dreigde te verdrinken) met een roeibootje naar het Alkmaarder Meer om daar te vissen. Dat vond ik prachtig. Een andere keer zat ik achterop de fiets naar Akersloot om daar aan het Noordhollands Kanaal te vissen. Dat was weer eens wat anders. Natuurlijk ook zelf zeelt en paling vangen, dat kon niet mooier. Ik had een geweldige opa. Hij nam mij overal mee naartoe, vertelde iedereen dat ik zijn kleinzoon was en dat ik naar hem vernoemd was. Hij vertelde het zelfs aan zijn narcissen. Hij leerde mij zingen en ik mocht altijd als enige mee naar het kerkkoor tijdens de missen.

Daar heb ik als jong jochie nog tijdens de nachtmis met Kerst op het koor Stille Nacht gezongen.

De tantes konden ook prachtig zingen. Bij hun thuis was het altijd een groot koor samen. Bij mijn oma, die volgens mijn moeder en tantes nogal een kattenkop was, kon ik wel in de pap schijten. Zo gauw wij met de goederentrein met banken aan weerzij aankwamen in Heiloo, moesten wij nog een half uur lopen naar Limmen. Ik keek al uit of tante Riet er was. Ik was toen vijf jaar. Mijn moeder liep met de kindervagen met Carla, en ik mocht dan prinsheerlijk bij tante Riet op de rug. Later zei zij tegen mij, dat zij daardoor zo klein gebleven was. En ik geloofde dat toen ook nog.

Fred Stuijbergen

BOLLEN PELLEN

Van mijn schoonzusje Cisca van Rooden kreeg ik het boekje nr. 28-2014 van Oud Limmen even te lezen. Daarin stond het leuke verhaal over bollen pellen bij de firma Valkering. Als 14/15/16-jarige heb ik er ook vakantiewerk gedaan. Als er bij Valkering geen werk meer was, gingen we aan de slag bij Van 't Hof en Blokker of bij een ander bedrijf aan de Hogeweg. (Was dat Vahl? Ik weet het niet meer).

De schrijver van het verhaal is 14 jaar in 1951. Ik was zelf toen 12, dus mijn werkzaamheden waren pas in 1953/1954/1955. Ik spaarde het geld op om een fietsvakantie te kunnen maken langs de jeugdherbergen in Nederland. In 1955 hadden we het geld bij elkaar en gingen we na ons Mulo-examen met de nieuwe fietsen op vakantie. Geslaagd, dus 'n nieuwe fiets! Ja ja! Een Rudge, zo'n stevige Engelse sportieve fiets.

Al vaak heb ik mezelf afgevraagd: "Hoeveel kregen we nou voor een mand gepelde bollen?" Is er nog iemand die dat zich kan herinneren? Op bladzij 55 lees ik wel bij de alinea "Bollen pellen" dat er scholieren uit Alkmaar kwamen, maar uit Heiloo kwamen er ook een heleboel, hoor! Mijn vriendinnetjes en ik hebben het elke zomer iets van drie weken gedaan. Hier staat 75 cent per mand, maar dat kan ik me niet herinneren. Dat was 1951... kregen we toen in 1955 bijvoorbeeld misschien een gulden per mand? In mijn herinnering hing het ook af van hoe groot de bollen waren, wat je voor een mand kreeg. Kleine bollen duurden langer, dus daar kreeg je meer voor.

Tussen de middag je meegebrachte boterhammetjes uit je broodzakje opeten, met smeerkaas weet ik nog! En thee kregen we erbij. Water van thuis mee genomen in een flesje... en dat alles achter het gebouw zittend op houten kratjes in het zonnetje. En als het regende gewoon aan de tafels waar je de bollen pelde.

Vóór schooltijd herinner ik me dat we sloffen aardbeien plukten in de tuinen van Pilkes aan de Oosterzij. Dan kwamen we op school met zwarte vingers van het plukken. Dat ging er met water en zeep niet af, het moest echt slijten. Daarna, toen de aardbeientijd voorbij was, hebben we nog een tijdje wortelen getrokken op het land daar.

Tot de aardappels aan de beurt waren, maar dat vond mijn vader te zwaar werk, dat mocht ik niet meer.

Ik hoop dat er iemand in Limmen is die mijn vraag nog kan beantwoorden, voor wat we toen verdienden per mand. Het is leuk om te vermelden bij het verhaal dat ik schrijf voor onze kinderen over mijn jeugd. Misschien zijn er nog wel meer foto's van hoe we daar zaten in die bollenschuur. Zo nu en dan doe ik ook werk voor de Historische Vereniging Oud Heiloo.

Mary D. Sanstra-Veenis

EVEN VOORSTELLEN: MEVROUW AGAATH STIKKEL - RUS

Eén van de oprichtsters van de Plattelandsvrouwen

Hoe bent u in Limmen terecht gekomen?

"Door mijn man, Jan Stikkel. Hij werkte bij Chris Kieft in de bollen. Eerst woonden wij in Alkmaar. We zijn in 1944 getrouwd en konden in Limmen inwonen bij Japie Pepping aan de Dusseldorperweg tegenover de RK Kerk. Daar hadden we beneden de achterkamer en boven een slaapkamer. Japie had een huishoudster, Mietje. Het was daar voor Jan en mij een heel leuk begin. Dat kwam vooral door Mietje, zij voelde zich als een moedertje voor mij. Ik was pas 23 en wist van toeten noch blazen. Later kwam het huis aan de Rijksweg vrij, dat was toen nog nummer 64. Wij konden daar gaan wonen. Wij hebben daar heerlijk gewoond. Onze kinderen zijn daar opgegroeid, we hebben één zoon en één dochter. Toen Jan was gestopt met werken had hij alle tijd om ons voortuintje en de grote tuin achter te onderhouden. Dat was zijn lust in zijn leven. Maar toen zijn gezondheid hem in de steek liet, werd het voor hem te zwaar. Hij was zo'n perfectionist, maar het kon echt niet meer. Dat was voor ons een reden om naar dat leuke, nieuwe huisje aan de Lage Weide te verhuizen.

Ook daar woonden wij heerlijk; leuke buurtjes en gelukkig ook een tuintje erbij. Het waren zulke fijne huisjes en zo'n leuk buurtje, dat toen wij hoorden dat onze huizen gesloopt moesten worden voor de bouw van de nieuwe Cameren, heb ik zitten huilen, echt waar. Tegen Jan zei ik: "En nu moeten wij nog naar een flat ook!" Dat was het laatste dat ik eigenlijk wilde. Mijn man is ondertussen overleden. Nu kan ik zeggen dat ik hier op de flat, ook weer heel prettig woon. Het is me meegevallen. En natuurlijk ben ik heel blij met het balkonnetje met mijn planten erop. Ik zeg altijd: "Je moet het zelf maken".

NEDERLANDSE BOND VAN PLATTELANDSVROUWEN VROUWEN VAN NU

Mevrouw Stikkel, vertelt u eens hoe het is begonnen.

"Het was in het jaar 1956. Iedereen was bezig om de toekomst zo goed mogelijk in te kleuren. In die tijd was er nog heel weinig voor vrouwen en voor vrouwen rondom de Hervormde Kerk was er nog helemaal niets. Bij het Katholiek Vrouwengilde waren zij niet welkom en dat was voor velen van ons ook geen enkele optie. Als zij al naar een vereniging wilden, moesten zij naar Castricum, daar had je de Vereniging van Huisvrouwen. Maar dat naar Castricum gaan was lang niet voor iedereen haalbaar. In zo'n situatie kun je gaan zitten en denken: "laat maar", maar dan ken je de vrouwen van toen nog niet. Met name Jo Voorn, Betsy Kieft, Nel van Til en ikzelf, Agaath Stikkel. Wij hebben de k... hoofden bij elkaar gestoken en hebben de Plattelandsvrouwen, afdeling Limmen, opgericht met de doelstellingen: ontmoetingsplaats voor vrouwen die

- hart hebben voor hun leefomgeving
- hun creativiteit willen ontplooiën
- aan hun persoonlijke ontwikkeling willen werken
- hun stem willen laten horen in de maatschappij."

Waar konden jullie terecht?

"In Ons Huis, naast de Nederlands Hervormde Kerk, daar woonde toen Janus Vennik. Bij hem kon je altijd terecht als wij iets nodig hadden. We mochten het kamertje rechts naast de voordeur gebruiken. Daarachter was een heel klein keukentje. Dat lag watdieper.

Er zat (volgens mij) nog een houten aanrecht in. Om dat kamertje wat gezelliger te maken, heeft meneer van der Meer in zijn vrije tijd alles met schrootjes betimmerd. Vanaf het begin waren de avonden altijd heel gezellig. 's Middags gingen wij als bestuur er naartoe om de kachel aan te maken. Gezellige kleedjes neerleggen met een bloemetje erop. We deden altijd alles zelf: de uitnodigingen schrijven en rondbrengen, iets bakken voor bij de koffie. Het liep allemaal lekker. Ook hadden wij al vrij snel een reisclubje."

Achteraan: de heer Bult en ?

*Zittend vlnr: Alie Koeman, Treintje Bult, ?, Agaath Stikkel, Nel Meyer, Mevr. Kerkhof
Vooraan vlnr: Mevr. Jo Voorn, Mevr. Huisman*

Hoe zag het programma eruit?

"Dat probeerden wij zo gevarieerd mogelijk te maken. Wat ik mij vooral nog herinner was een voordrachtskunstenares. Ze heette Aaltje (?) en kwam uit Schoorl. Wat was zij geweldig! Maar ook sprekers over diverse onderwerpen werden uitgenodigd, zodat je er altijd wel iets van opstak. Voor de Kerstavond bakten wij soezen, die wij later vulden met slagroom en wij deden er chocola overheen. Nel van Til zorgde altijd voor de slaatjes. Daar was zij zo goed in, ze wist altijd de juiste hoeveelheden.

De Kerstavonden waren mooie, stemmige avonden met veel samenzang en gedichten. Je kwam dan altijd echt al in de kerstsfeer. Vanuit het hoofdbestuur van de Plattelandsvrouwen kregen de leden het boekje 'De Plattelandsvrouw' toegestuurd. Daar stonden ook altijd veel informatie en wetenswaardigheden in. In totaal ben ik ruim 40 jaar lid geweest. Toen mijn man zieker werd, ben ik ervan af gegaan, dat is beter zo.

Nu moet jij maar verder vertellen, Gerda!"

Mijn ervaringen.

In 1968 ben ik voor het eerst bij een avond van De Plattelandsvrouwen geweest. Lily Venema, mijn achterbuurvrouw, had mij daarvoor uitgenodigd. Tot ergernis van Pastoor Bangert had ik al eerder aangegeven dat ik geen lid wilde worden van het Katholiek Vrouwengilde, maar wel van de Plattelandsvrouwen. Vanaf het begin vond ik het er heel knus. Ook was daar al gauw de mogelijkheid om een cursus te volgen tijdens schooltijd.

De club bestond op dat moment uit zo'n 28 leden, het was nog een vrij kleine club. Ik was nog geen jaar lid toen er bestuurswisseling moest plaatsvinden. Dat lag heel moeilijk want er waren twee bestuursfuncties vacant. Thea Koelemeij was secretaresse, maar er moest een voorzitter en een penningmeester komen. Een nieuwe voorzitter meldde zich in de persoon van Coby Post. Nu de penningmeester nog. Ik hoorde de dames tegen elkaar zeggen: "Zullen we haar van Bruschke maar vragen?" En ik hoorde ook zeggen: "Nou ja, ze is er pas bij en ze is Katholiek" (de eerste in die club). Begrijpelijke argumenten in die tijd. Maar goed, Thea trok de stoute schoenen aan en vroeg mij. Oké, ik wilde het wel proberen. En daar heb ik nooit spijt van gehad. Integendeel, het heeft me veel opgeleverd. Het werd een lekker jong bestuur. In de wandelgangen noemden wij ons wel 'de platte vrouwen', maar het leuke was dat het bestuur er in die tijd zo uitzag: Thea acht maanden zwanger, Coby zes maanden zwanger en Gerda vier maanden zwanger. Zo zorgden wij voor nieuwe leden, toch? We waren het jongste bestuur in Noord-Holland.

Begin jaren '70 kwamen er veel veranderingen. De emancipatie kwam op, dus als jong bestuur ga je daarin mee. Een goede, maar vooral vooruitstrevende dame, werd als spreekster uitgenodigd.

Dat viel bij sommige leden nog echt niet goed, want het motto bij velen was nog steeds "Waar de man woon, Draag hij de kroon". Dus toen die dame sprak over of jij ook eigen zakgeld kreeg en meer voor jezelf opkwam, viel dat lang niet bij iedereen goed. Op het einde van de avond kwamen er een paar leden naar ons toe met de boodschap: "Als jullie dit soort avonden gaan organiseren, stappen wij op". Dat was voor het bestuur best even slikken. Laten we dan maar even rustig aan doen, het komt vanzelf wel.

In die tijd deden we alles ook zoveel mogelijk handmatig. We moesten zuinig aan doen. Dus wij als bestuur zouden alle drie iets bakken, ik geloof voor de Kerstavond. En dan wil je natuurlijk goed voor de dag komen, een beetje 'bewijzen' bij mij zat er wel bij. Gelukkig was mijn tulband goed gelukt, totdat ik die van Thea zag: geweldig gewoon! Zo mooi hoog gerezen en goudbruin, een plaatje. Totdat... hij aangesneden werd. Hij was helemaal hol! Gelukkig kon Thea er ook smakelijk om lachen.

Wij hadden nog niet zoveel leden. Daarom hadden wij in de nieuwbouwwijken - de Brugstraat en 't Kieftenland - gezellige, informatieve uitnodigingen rondgebracht. Dat bleek een prima actie. Na een paar jaar hadden wij meer dan 70 leden. Het betekende wel dat wij uit Ons Huis moesten, het werd voor ons daar te klein.

Staannd vlnr: Alie Staring, Riet Biesheuvel, Roelien Siepel, Meta Schut, Tiny Bult Knielend vlnr: Adri Groot, Jacqueline van Westerop, Hermien Huisman

Graag wilden wij voor de leden de zogenaamde dure avonden regelen. Daar bedoel ik mee: bekende schrijvers of een koor, cabaretgroepen, mensen die interessante lezingen geven, daar hangt nu eenmaal een prijskaartje aan. Inmiddels was er al wat meer contact met het Katholiek Vrouwengilde. Zo zijn we op het plan gekomen die dure avonden samen in het Parochiehuis te organiseren. Dat waren altijd prima avonden. Ook diverse cursussen zijn samen met het Katholiek Vrouwengilde georganiseerd. De samenwerking was goed.

Intussen konden wij over meer geld beschikken. Rein, de man van Thea Koelemeij, zat in de gemeenteraad en via hem hoorden we dat wij bij de gemeente een subsidie konden aanvragen. Het was wel de bedoeling deze subsidie voor educatieve doeleinden te gebruiken. Voor meerdere dames was er nooit de gelegenheid geweest om nog wat bij te leren. Vóór de jaren '60 was het motto toch "Och, je trouwt, en je man is de kostwinner. Jij als vrouw hebt geen beroep, kijk maar op je paspoort.". Nee, zes kinderen opvoeden en een huishouden met een smalle beurs runnen is geen werk, of is het zo veelomvattend dat er nog steeds geen goede beroepsnaam voor te vinden is?

De jaarlijkse ledenvergadering hadden we zo ingericht om de mensen te motiveren: vóór de pauze het officiële gedeelte en na de pauze een bingo. Nu was er een oudere dame, die had het idee van: ik kan alles wel gebruiken. Dus bij elke ronde riep zij al heel gauw: "Bingo!". Omdat het altijd in goed vertrouwen gespeeld werd, keken wij het nooit na, tot die avond dan. Gelukkig zei de dame die naast haar zat: "Ik kijk wel even met haar mee". Wat bleek? Bij elk genoemd nummer, streepte zij een willekeurig nummer weg. "Dat nummer is het helemaal niet", zei haar buurvrouw. "Ach", zei die dame, "mijn ogen zijn ook zo slecht". Daar hebben wij als bestuur weer van geleerd.

Het digitale tijdperk deed zijn intrede bij de Plattelandsvrouwen. Veel zaken hoefden niet meer handmatig. Er was wel één ding dat de leden graag veranderd wilden hebben. Dat was de naam. Toen er landelijk de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen werd opgericht, was het echt nog voor veel dames van het platteland. Inmiddels was het de grootste vrouwenvereniging in Nederland geworden en ook in de steden waren er grote afdelingen. Het werd echt tijd voor een andere naam. De naam "Vrouwen van Nu" is perfect gekozen. Als je kijkt wat er naast de avonden allemaal georganiseerd werd!

Er was een toneelgroep die elk jaar een gezellige avond verzorgde. De reiscommissie, heerlijke dagen hebben wij dankzij hen gehad. Diverse cursussen, zoals kunstgeschiedenis, leeskring leiden, Engels, Frans, kalligrafie, en Tai Chi. Er werden collectes geregeld voor het Prinses Beatrix Fonds en de Nierstichting, fancy fairs voor het goede doel, we hadden een Foster Parents Plan kind, er vonden bezoeken plaats bij ziekte, lief en leed. Er is een paar jaar een mozaïek neergezet. Al met al een ontzettend actieve vereniging.

Staannd vlnr: Roelien Siepel, Gerda Kuyper, Jacqueline van Westerop, Meta Schut, Adri Groot, Margot v.d. Kommer, Ellie Jacobs, Riet Biesheuvel, Lily Venema, Mevr. Bakker, Alie Voorn, Mevr. Aafjes en Mevr. v.d. Meer
Zitten vlnr: Hermien Huisman, Alie Staring, Gré Henselmans, Wil Sigerius en Riek Smit

Dit laatste stuk is met medewerking van Riet Biesheuvel tot stand gekomen, mijn dank daarvoor.

Maar ondanks dat het zo'n prettige en bloeiende vereniging was werd het mede door allerlei oorzaken steeds moeilijker om nieuwe bestuursleden te krijgen. Veel dames werkten inmiddels buitenshuis en dan daarnaast nog de zorg voor het gezin dan is er meer behoefte aan alleen ontspanning en geen zitting in een bestuur. Omdat de Vredenburg verkocht zou worden, moesten de Plattelandsvrouwen een andere locatie zoeken. Gelukkig konden wij weer naar 'Ons Huis' terug. Omdat het ledenaantal wat terug gelopen was en 'Ons Huis' wat anders ingedeeld, bleek dat een mooie oplossing.

Later kregen wij de mogelijkheid om naar de vernieuwde Vredeburg terug te keren. Wij hadden het prima naar onze zin in 'Ons Huis', maar omdat er wat oudere leden wat meer moeite kregen met de afstand heeft men gekozen voor de centrale ligging. Toch veranderde er in die tijd veel: de gemeentelijke subsidie werd langzamerhand afgebouwd, maar voor een goed programma moesten wij steeds meer betalen. Vanuit het hoofdbestuur werd er geadviseerd om samen te gaan met een andere afdeling bijvoorbeeld van Heiloo, maar dat zagen wij niet zitten.

Wij hebben ons vijftigjarig bestaan gevierd met een mooi programma en een buffet. Mevrouw Frerks die al 50 jaar lid was is op die avond tot erelid benoemd. Helaas konden wij de 60 jaar niet vol maken, het is niet anders. De laatste bijeenkomst was met de Kerstavond. Als afscheid was er voor de leden een heerlijk diner en een kleine attentie. Iedereen werd heel hartelijk bedankt. Mevrouw Overdijk werd nog extra in het zonnetje gezet omdat zij 14 jaar voorzitter is geweest. Het geld dat nog in kas was, is in overleg met de leden naar een paar goede doelen overgemaakt. Het was een fijne slotavond maar wel een met een heel dubbel gevoel.

Mevrouw Stikkel, u kunt terecht trots zijn op de club waaraan u meegewerkt heeft om op te richten.

Ik wil graag alle dames bedanken die zich hebben ingezet voor deze geweldige vereniging. Er worden nu andere keuzes gemaakt, waardoor het mooie boek "de Bond van Plattelandsvrouwen of Vrouwen van Nu" in Limmen helaas moet worden gesloten.

Gerda Kuyper – Bruschke

WAT IS OOK ALWEER JE ECHTE NAAM? NOOIT GEWETEN, DAT JE ZÓ HEET!

In het jaarboekje van 2014 hebben we aandacht besteed aan een aantal bijnamen. Dit jaar geven we daar een vervolg aan. Nog even het volgende stukje om het geheugen op te frissen.

Limmen kent veel bijnamen. Veel namen worden nog steeds gebruikt en een aantal zijn bekend uit het verleden. Jong en oud hebben hiermee te maken gekregen. We zijn op zoek gegaan naar de verhalen achter deze namen. Hoe kwam men aan die bijnaam, wie had die naam bedacht?

Regelmatig wordt de naam van meester Bruschke genoemd. Hij schijnt een kei geweest te zijn in het geven van diverse schuilnamen. Bijnamen zijn breed bekende, maar niet officiële namen van personen, een groep personen of van een dorp of stad. Limmers worden bijvoorbeeld 'Gortzakken' genoemd, Akersloters 'Meerkoeten', Alkmaarders 'Kaaskoppen' en zo kan je nog wel een tijdje doorgaan. Een bijnaam kan echter een positieve of negatieve gevoelswaarde hebben. Als het negatief is, dan wordt de naam algauw een spot- of scheldnaam. Als het positief is dan klinkt het aardig en helemaal niet beledigend.

Wij hebben uitsluitend gezocht naar 'onschuldige' bijnamen, die absoluut voor de betreffende persoon niet kwetsend zijn of zijn geweest. In veel plaatsen, waaronder Limmen, waar vroeger meerdere mensen en families bekend waren onder dezelfde voornaam, achternaam of voor- en achternaam was het gebruikelijk onderscheid te maken door het toekennen van een bijnaam. Het gevolg hiervan was en is, dat in die dorpen een aantal mensen meer bekend waren onder hun bijnaam dan onder hun werkelijke naam. Vandaar de titel: wat is ook alweer je echte naam?

Bijnamen komen tegenwoordig veel minder voor dan vroeger. Bijnamen ontstonden vaak door het werk of beroep van de man of vrouw, het straatleven, lichamelijke eigenaardigheden, een kwaal, gebrek of afwijking, uitspraken, gedrag en/of kleding. We willen de verhalen achter deze bijnamen te weten zien te komen. Je begeeft je op glad ijs als je over bijnamen wilt schrijven, want niet iedereen heeft hier goede ervaringen mee. In de loop der tijd zijn lange lijsten met Limmer bijnamen verzameld.

Als je de verzameling doorleest klinken de meeste bijnamen heel onschuldig. Ga je ermee aan de slag dan blijkt dat het tegendeel waar kan zijn. De volgende personen zijn persoonlijk benaderd en zij leggen zelf de herkomst van hun bijnaam uit. Zij hadden hiertegen geen enkel bezwaar, omdat aan hun bijnaam geen vervelend verhaal kleeft.

Keino oftewel Gerrit Tuyn

Mijn bijnaam Keino zal ik zo dadelijk verklaren, eerst even iets over mezelf: Gerrit Tuyn (oorspronkelijk Gerard), zoon van Gerard Tuyn en Truus Tjipjes. Vader was een ras Limmer, Moeder kwam uit Assendelft. Ik ben als (enig) kind geboren op 27 november 1949 aan de Burg. Nieuwenhuijsenstraat (huidige woning Theo Hekkelman). Later verhuisden wij naar de Visweg, nu bewoond door Rob Dekker. Daarna was een verhuizing naar de overzijde mogelijk, mijn huidige woning. Dat zal geweest zijn ongeveer 1957. Voor ons woonde hier het gezin Gerard Vink en Ien Mok.

Mijn bijnaam is ontstaan door de sportbeoefening. Ik werd lid van De Limmer IJscub. Vanuit deze club gingen wij ongeveer drie maal per week trainen (o.a. samen met Ton Groot, Piet Bloedjes, Otto Bruschke, Gerard Albrink en Jelle Dekker) op de Jaap Eden baan in Amsterdam.

Er waren ook diverse meisjes uit Limmen bij, onder andere Ank Bakkum, Ank Krom en Jeanette Dekker. Onze trainer destijds was Rein Koelemeij.

Tijdens deze trainingen kwam ik terecht bij een conditietrainer, genaamd Piet Nap uit Alkmaar.

We trinden toen in het Heilooër bos. Interval-, hardloop- en (droog)schaatstrainingen. Aad Dekker, beter bekend als Jelle, was hier ook bij. Jelle ontdekte mijn snelheid en dat ontlokte hem de naam *KEINO*.

Wellicht dat men zich afvraagt wie is of was *Keino*?

Keino, voluit Hezekiah Kipchoge Keino, geboren 17 januari 1940, was de zoon van een beroemde Keniaanse langeafstandloper. Zijn vader heeft hem altijd gemotiveerd voor de hardloopsport. Keino won vier Olympische medailles.

Na deze uitspraken van Jelle is de naam Keino ontstaan en ook gebleven. Ik beschouw het als een eerbetoon en zie de bijnaam dus in positieve zin. Nog altijd kan ik goed schaatsen en wielrennen, doe het ook graag, met enkele andere sportieve vrienden.

Vriendelijke groeten, Gerrit – KEINO - Tuyn

Kipchoge Keino

Volledige naam: Kipchoge Keino

Geboortedatum: 17 januari 1940

Geboorteplaats: Kipsamo

Nationaliteit: Vlag van Kenia

Lengte 1,75 m. Gewicht 70 kg.

Sportieve informatie:

Discipline middellange + lange afstand, steeplechase

OS in 1964, 1968, 1972

Extra Wereldrecordhouder 3000 m 1965-1972; 5000 m 1965-1966

Faun Pepping oftewel Willem Pepping

Deze bijnaam kreeg ik van meester Bruschke. Hier een kort verhaaltje over mijn bijnaam. Alles wat met planten (flora) en dieren (fauna) te maken heeft, heeft mijn interesse. Onze school stond naast het weiland, dus kon ik mijn aandacht maar moeilijk bij de les houden.

Ik keek liever naar wat er gebeurde in het weiland. Zo heb ik de bijnaam Faun gekregen.

Hartelijke groeten, Faun

De Druppels, oftewel Aad en Ko Beentjes

Aad en Ko Beentjes hebben hun bijnaam te danken, hoe kan het ook anders, omdat zij als tweeling ontzettend veel op elkaar lijken. De meeste Limmers kennen ze als de Druppels, maar kunnen of konden hen niet uit elkaar houden. Wij zien ze ook samen met hun accordeon en inderdaad je moet goed turen om de verschillen te zien.

Klodder Rietveld ofwel Jaap Rietveld

Jaap Rietveld, die de meesten van ons kennen als Jaap de makelaar, heeft al van jongs af aan de bijnaam "klodder" gehad. Deze naam is gegeven door zijn broer. Rond de jeugdjaren van Jaap schijnt er een kinderboek geweest te zijn, waarin een jongetje Klodder voorkwam. De broer van Jaap vond hem vreselijk veel op dit binkie lijken.

Hiermee was zijn bijnaam geboren, die bij menig Limmer zeker bekend was en nog steeds zal zijn.

Jaap is helaas al enkele jaren geleden overleden en kan het ons dus niet zelf meer vertellen.

Deze uitleg vertelde zijn vrouw Tiny Admiraal aan ons.

Speurend op internet kon jammer genoeg het jeugdboek niet worden achterhaald. Mocht iemand zich dit boek herinneren, dan zou de redactie van Stichting Oud Limmen het heel leuk vinden dit te horen.

Kets /Ketsie Valkering oftewel Siem Valkering

De naam “Kets” is tot stand gekomen bij de eerste voetbal- activiteiten van mij.

In de jaren '60 van de vorige eeuw speelde doelman Ghezzi bij AC Milan. Een van de Europacupwedstrijden van deze club zag ik op televisie. Kort daarna mocht ik van de heren Wokke en Dekker meevoetballen op een speelterrein (er was geen gras) achter de schuren van de Firma Valkering, hoek Rijksweg/ BN straat (nu De Drie Linden). Ik was toen 6 jaar. Als beginnening moest je eerst op doel, tussen twee jassen. Bij een van mijn 'reddingen' riep ikzelf of iemand anders “Ghezzi” en de naam was geboren. Later is er een afkorting van gemaakt en werd het “Kets”.

Siem Valkering

Jan Zoem oftewel Jan Zomerdijk

Het verzoek iets te vertellen over de historie van mijn bijnaam Jan Zoem kwam voor mij als een verrassing. Ik kan mij herinneren dat ik vroeger zo werd aangesproken en dan zal die bijnaam ook wel gebruikt zijn als anderen het over mij hadden. Als je er over nadenkt is het best vreemd dat ik een bijnaam kreeg. Er was op het erf aan de Achterweg van onze generatie namelijk maar één Jan Zomerdijk. De bijnaam hoefde dus niet gebruikt te worden voor het onderscheid! Veel later kwam er

overigens nog een Jan Zomerdijk in Limmen wonen. Je weet zelf ook niet of die bijnaam nog steeds gebruikt wordt. Er is nog iets opvallends aan de bijnamen.

Een goedmoedige bijnaam was meestal voor mannen, een enkele keer voor vrouwen. Meester Bruschke speelde daar een belangrijke rol in.

Voor zover ik weet, ben ik de enige Zomerdijk die, op de jongensschool, bij meester Bruschke in de klas gezeten heeft. Dat zou er mee te maken kunnen hebben. Ik weet wel dat, als wij het in ons gezin over elkaar hebben, we nog vaak een afkorting van onze achternaam er bij zeggen. Het is natuurlijk helemaal niet nodig om bijvoorbeeld Jan Zoom te zeggen. Dit gebeurde in veel gezinnen met achternamen met meer lettergrepen.

Wellicht is er iemand anders, die weet waar Jan Zoem vandaan komt, ik weet het in elk geval niet.

Jan Zomerdijk

Jan Mooij oftewel Jan Tet

Waar de bijnaam van onze vader vandaan is gekomen, is ons niet geheel duidelijk. Wat wel zeker is, is dat onze moeder een hekel heeft aan deze bijnaam. Ze beschouwt deze eigenlijk als een scheldnaam en dat nemen wij als kinderen dan automatisch over. Maar wel nieuwsgierig geworden naar het verhaal achter deze bijnaam, zijn we er toch achteraan gegaan.

Terwijl wij ervan uitgingen, dat alleen vader Jan deze bijnaam had, kwam moeder met haar herinnering, dat de bijnaam van opa Arie Mooij af zou kunnen komen. Tegenstrijdig daarmee is dan het feit dat onze ome Jaap nooit de bijnaam Tet heeft gehad, alleen onze vader Jan. Drie Limmers op hoge leeftijd wisten echter – onafhankelijk van elkaar – de herinnering van moeder Truus te bevestigen dat de bijnaam van opa Arie vandaan komt. Daar gaan we dus maar van uit. Dan nog de achtergrond van deze bijnaam.

Dat die te maken zou kunnen hebben met de vocale kwaliteiten van vader Jan, verwijzen wij naar het land der fabelen. Dat zou overigens ook veel te kort doen aan zijn muzikaliteit. Er bestaat een narcissensoort “tete a tete”, maar de Mooijen waren geen bollenboeren, voor zover wij hebben kunnen nagaan, dus dat zal het ook niet zijn. Waarschijnlijk is het zo dat, omdat er meerdere families Mooij waren in Limmen, iemand iets geroepen heeft, dat een eigen leven is gaan leiden. Meerdere families zullen dat wel herkennen. In het geval van opa Arie is de bijnaam “Tet” waarschijnlijk af te leiden van “Stet”. Hij woonde er vlakbij. Maar wie het zeker weet, mag het zeggen!

Archie oftewel Piet van der Steen

Mijn naam is Piet van der Steen, zoon van Joop en Afra van der Steen - de Winter. Mijn jeugd speelde zich af op de hoek Kapelweg/Pagelaan, een waarlijk paradijs. Rondom ons huis mochten we van alles: gaten graven, hutten bouwen, je doet maar. Limmen was toen nog een nijver dorp met land- en fabrieksarbeiders die thuis nog een eigen kraam bollen kweekten en de leverbare verkochten. Ook werd er op kleine schaal getuind. Het eindproduct, aardbeien, tuin- en sperziebonen, werd aan de weg gezet

en door plaatselijke vrachtrijders opgehaald om af te leveren aan de diverse veilingen. Als je naar school liep zag je de stapels kistjes staan, afgedekt met een juten zak tegen invloed van de zon. Er heerste een vredige tred maar die zou weldra doorbroken worden, de babyboom generatie werd ouder. Als resultaat van “Holland herrijst” waren wij met velen. IJs Briefjes had 46 leerlingen in de vierde klas. De vijfde werd opgesplitst in twee klassen onder leiding van Niek Bakker en Jan Duykersloot. Wij voelden dat 'onze heem' moest worden verkend en trokken er eind derde en begin vierde klas voor het eerst op uit. Onze speelterreinen lagen op de strandwal, waarvan nog een deel terug is te vinden in het Verkennerbos. De schietbaan, het Kapel- en Kraaienbos behoorden ook tot ons domein. Op de woensdagmiddag liepen we over de hoge muur van het Juliana klooster.

Naar oud Germaans gebruik voorspelden we de toekomst met runen, wij gebruikten kippenbotten, om maar vooral alles om je heen in dienst van het avontuur stellen.

Kees Sassen, Simon van Bleisem, Jaap de Graaf, Dick de Winter en vele anderen hebben samen zo wat avonturen beleefd. Wij noemden dit "zudellen". De opdracht was iets doen wat niemand durfde. Nadat ik had gezudeld en een 'Heldendaad' had verricht, liet Jaap de Graaf zich ontvallen: "Je lijkt Archie de man van Staal wel, die is ook nergens bang van". Jaap trok een parallel met een stripheld. Vanaf die dag is mijn bijnaam Archie gebleven. Arts, Artsie en Arch worden ook gebruikt.

In de herfst trokken we naar het Kapelbos om kastanjes uit de boom te ranselen. Je gooide een flinke stok hoog de boom in met de hoop dat er kastanjes mee kwamen. Hierna plaatsten we de kastanjes op de rails en wachtten tot er een trein overheen reed. De pap spoot dan onder de wielen vandaan, wat een sensatie! Op de Hoek bij Sassen kwamen wij ook vaak bijeen, daar vonden ontmoetingen plaats tussen de Saksen en de Tijmen. Twee 'rivaliserende' groepen, vrienden van Kees Sassen en Sjaak Tijm. We voetbalden of speelden verstoppertje, maakten speren en zwaarden uit hardhout dat Piet en Bert Valkering bij vader Jaap konden bemachtigen. Ik heb nog eens een speer in mijn been gehad toen we bij Simon van Bleisem speelden.

Kortom mooie en soms mindere mooie herinneringen. Maar al met al een jeugd om nooit te vergeten en een Geuzennaam die ik met trots draag.

Jan Dad oftewel Jan Valkering

Waarom deze bijnaam? Ik ben geboren in Wolverhampton in Engeland op 22 september 1942 als kind uit het huwelijk van een Nederlandse vader en Engelse moeder. Hoe dit tot stand kwam?

Mijn vader Jan Valkering was in het voorjaar van 1940 in de USA op een maandenlange zakenreis. Dit om bloembollen te verkopen voor het familiebedrijf in Limmen. Op 24 april 1940 keerde hij huiswaarts vanaf Hoboken New Jersey (bij New York) aan boord van het stoomschip (!) de "Volendam" van de Holland-Amerikaalijn. Vliegen was er toen nog niet bij! Na bijna twee weken onderweg te zijn naar Rotterdam - met gevaar om op de Atlantische Oceaan getorpedeerd te kunnen worden door U-boten van de Kriegsmarine - werd de thuisreis afgebroken bij Engeland. Verder varen ging niet omdat begin mei 1940 de Duitsers Nederland waren binnengevallen.

Het schip arriveerde in Dover en werd door de Engelse autoriteiten aangehouden voor een zogenaamde contrabande-inspectie (messen, contant geld, enzovoorts) en werd naar Weymouth aan de zuidkust gedirigeerd om te wachten voor inspectie op 10 mei. Alle Nederlanders moesten van boord en werden onder bewaking naar Londen gebracht. Daar belandden ze aanvankelijk in een wat men een 'Armenhuis' noemde. Daarna werd het gezelschap van 25 bollenreizigers in een hotel ondergebracht omdat ze niet als vluchteling maar als gestrande zakenmensen werden beschouwd. Een deel van hen keerde terug naar de USA en een aantal reisde later in het jaar via Portugal, Spanje, Frankrijk en België naar huis.

Vader Jan moest in Engeland blijven omdat hij werd opgeroepen voor dienst in het Nederlandse leger, te weten de Prinses Irene Brigade. Hij werd verliefd op mijn moeder die diende als vrijwilligster in de Royal Air Force. Ik werd op 22 September in Wolverhampton geboren in een zogenaamd maternity home (moederschapshuis). Deze heb ik later nog eens bezocht tijdens een van mijn bollenreizen.

Vader Jan nam in 1944 deel aan de invasie van Normandië en vocht met de geallieerden mee door Frankrijk en België heen.

In 1944 konden ze niet verder door de mislukte luchtlanding van de Britten en Polen bij Arnhem en bleven steken in Bergen op Zoom. Uit deze plaats heb ik nog steeds een houten eendje op wielen die hij daar voor mij (met inscriptie) had gekocht! Na de Hongerwinter boven de rivieren trokken ze met de Canadezen in mei 1945 via Haarlem en Beverwijk richting Alkmaar. De Duitse bezetting capituleerde.

Onderweg werd hij samen met Piet Nuyens in Limmen verwelkomd door familie, vrienden en dorpsgenoten met een grote bloemenslinger boven de Rijksweg. In augustus 1945 kwam mijn moeder met mij naar Limmen. Omdat ik mijn vader altijd Daddy en later Dad bleef noemen werd mijn bijnaam Jan Dad ter onderscheid van twee neven, die ook Jan Valkering heten. Deze kregen bijnamen afgeleid van de naam van hun vader te weten: Jan Siem en Jan Toon.

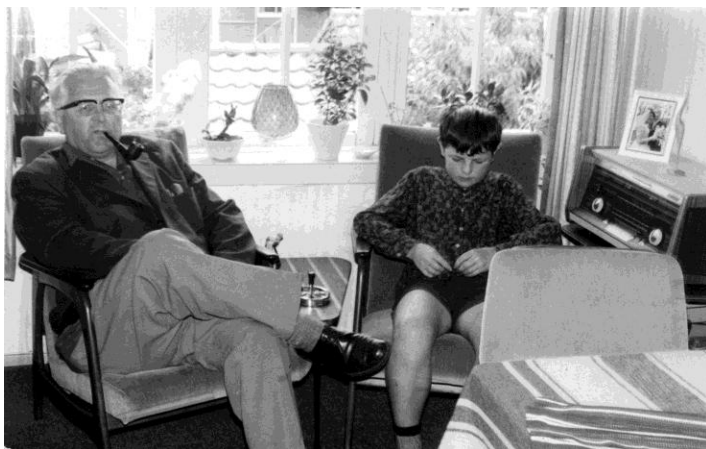
Daarom zeg ik altijd: zonder die idiote Hitler was ik er niet geweest en had ik deze bijnaam niet gehad!

Jan Anthony Rex Valkering

Otto Bruschke oftewel Ad Bruschke

Vele mensen in Limmen kennen mij als Otto Bruschke, maar oude Limmers weten dat ik eigenlijk helemaal geen Otto heet. Mijn echte naam is Adje

Bruschke. De naam Otto is vanaf heel klein in mijn leven gekomen, natuurlijk door mijn vader, die vele Limmers van een passende naam heeft voorzien. Echter op de lagere school was het

nog gewoon Ad of Adje Bruschke. En ook nu zijn er nog enkele Limmers, die Ad zeggen, maar dat zijn er echt heel weinig. Toen ik nog een klein aardig jongetje was, werd ik op het potje gezet in het hoekje van de gang tegenover het toilet.

Mijn vader zat in die tijd piano te spelen in onze achterkamer en had zo zicht op mij en het potje. (En als hij dat niet zag, dan rook hij het wel!) Zodra ik op het potje zat begon mijn vader een liedje te spelen op de piano. Natuurlijk zong hij er een toepasselijk lied bij met een rake tekst. Ik weet niet de hele tekst meer, maar een deel is mij altijd bijgebleven. De tekst gaat als volgt.

*Wie heeft er op de pot gezeten
En een heleboel gescheten
Dat is die kleine ottenbros
Die schijt er maar wat op los.*

De tekst heb ik nooit als rot ervaren. Ik vond het prachtig. Hoeveel mensen kunnen zeggen, dat hun vader een liedje speelde en zong voor jou? Op latere leeftijd heb ik gewoon de naam Otto aangenomen en dat laten we maar zo! Dus als ik u tegenkom, waar dan ook, zeg maar gewoon Otto.

Pul Bakker oftewel Peter Bakker

Mijn bijnaam 'Pulletje Bakker' heb ik te danken aan mijn klasgenoten in groep 5 van de lagere school. Ik was een kleine opdonder in de klas, stond overal vooraan, anders kon ik het niet zien. Maar mijn mond stond ook niet stil, ik bemoeide mij overal mee (nog steeds). Ze zeiden tegen mij: "Je lijkt wel zo'n kleine eend die ook alleen maar loopt te kwaken". Toen zei er één: "Dat zijn toch klein pullen?" En zo ben ik aan mijn bijnaam gekomen.

Gelukkig slijt dit in de jaren. Ik hoor het nog maar zelden. Maar ik ben nu groot en ouder.

Elly Vreeburg

GERRIT BAKKUM 100 JAAR

Op 21 december 2014 vierde Gerrit Bakkum zijn honderdste verjaardag. Hij werd dus honderd jaar geleden in 1914 geboren, tijdens de 1^e wereldoorlog. Op de kleuterschool kreeg hij les van juffrouw Van Weenen, die kwam uit Amsterdam en als het regende moest Gerrit haar fiets ophalen of brengen en dan kreeg hij een kwartje. Een heel bedrag in die tijd. Hij heeft verder nog les gehad van juffrouw Wortelboer en de nonnen Zr. Johanna, Zr. Electra en Zr. Theodosia. Wat hem wel spijt, is dat hij vroeger nooit breuken heeft geleerd.

Het waren barre tijden en als 11-jarige moest hij na school al werken bij Cees Erkamp in de kas. In het najaar moesten de bollen afgedekt worden met riet en in het voorjaar moest het riet er weer afgehaald worden. Het riet werd dan tegen de hagen te drogen gelegd en als het riet droog was, werd het gebundeld. Na de lagere school ging Gerrit werken bij Eldering voor fl.6,-- per week. Het ging niet zo goed bij Eldering en het bedrijf werd overgenomen door Seignette. Hier heeft hij tot zijn veertigste gewerkt en daarna nog 25 jaar bij Valkering. Zijn voornaamste werkzaamheden lagen in de hyacinten. Hij werd de hyacintenman genoemd. Hij hield zich bezig met het zaaien van jonkies en het hollen tot de rok van de bollen. Men had ontdekt dat de woelrat de bollen afknaagde tot de rok en wel zodanig, dat er nieuwe bolletjes ontstonden. Het hollen was zodoende een secuur werkje, want te veel weghalen was niet goed, maar te weinig ook niet. Gerrit was hier een meester in. Ook moest je er tegen kunnen om in de hyacinten te werken, want sommigen kregen er vreselijke jeuk van. Was het niet van de hyacinten, dan was het wel van de zandvlooien. De jonge bolletjes werden in een donkere kamer opgekweekt. Op die manier wist hij soms wel 50 jonge hyacinten bollen uit één bol te halen. Daarnaast werkte hij als ziekzoeker en zocht hij de zuren uit de tulpen. Hij keek of er zwarte puntjes in de bollen zaten en of de bollen een gele kleur hadden.

Het enige verzet in die tijd was het voetbal en de harmonie. Gerrit was lid van allebei. Bij harmonie Excelsior was hij 50 jaar lang de bespeler van de grote trom. Bij VV Limmen haalde hij het eerste elftal met spelers als Pé Bakker, midvoor Piet Weijers, keeper Jan Bakker en Gerrit zelf speelde rechtshalf. Hij weet zich nog goed de derby's te herinneren met VV Uitgeest.

Zij speelden toen aan de Hogeweg, waar nu de trainingsvelden liggen. Van Pé Bakker moest Gerrit de gevaarlijke linksbuiten van Uitgeest, Cor Acquoy, bewaken, want die was groot en sterk en had een hard schot. Een beetje sneu was wel, dat Gerrit doordat hij in militaire dienst zat, de kampioenswedstrijd tegen Uitgeest in 1933 moest missen. Acht jaar lang heeft hij in het eerste gespeeld, maar toen hij trouwde met Lies Zuurbier in 1941 was het gedaan met de pret en was het voetballen over!

In zijn militaire diensttijd kwamen de mannen op een dag terug van een oefening op de hei en Gerrit werd tijdens het eten in de eetzaal geroepen en hoorde dat de slagpinstang van zijn mitrailleur (hij was mitrailleursschutter) weg was. Samen met zijn dienstmaatje Cor Ruiter uit Zwaagdijk gingen zij 's avonds terug naar de plek waar zij geweest waren en warempel in het halfdonker vonden zij hem terug. Gerrit blij, want toen moest je alles wat je verloor of stuk maakte, uit eigen zak betalen. Na zijn diensttijd ging Gerrit weer terug naar Kraakman in de Schermer om te hooien.

Tijdens de mobilisatie werd Gerrit de eerste vier weken opgeroepen in Den Helder, maar het begin van de oorlog bracht hij door in de Kromhoutkazerne in Amersfoort. Hij was aangesteld als schoenmaker. Alhoewel, hij mocht alleen de hakken doen. Voor de zolen moesten ze met paard en wagen naar het centrum van Amersfoort. Van de Duitsers mochten zij het terrein niet af, maar binnen de kazerne hadden zij enige bewegingsvrijheid.

Op een gegeven moment is hij toch weer terug beland in Limmen. In hun huis aan de Westerweg was een slaapkamer met tegen het raam een verlaging. Hierdoor was een loze ruimte ontstaan. Bij onraad kroop Gerrit daar in. Tegen het eind van oorlog werden er razzia's gehouden. Toen Gerrit over de Westerweg fietste op weg naar Hunnekink, zag hij een patrouille van de Duitsers staan. Hij reed ter hoogte van het transformatorhuisje en wilde rechtsaf naar Cor Nuyens, toen de kogels hem om de oren vlogen. Snel dook hij een aspergeveld in bij het Dronenlaantje. Hij heeft daar de hele middag plat op de grond gelegen en toen hij stemmen hoorde, kwam hij voorzichtig omhoog en vroeg hij: "Is het al over?" Toen bleek dat de Duitsers al uren vertrokken waren.

Veel wilde Gerrit overigens niet kwijt over die tijd. Ik zei het al, het waren moeilijke tijden. Men werkte tot laat in de avond en veel tijd en geld voor vertier was er niet. Een biertje na de wedstrijd met zijn voetbalvrienden was er niet bij, want direct na de wedstrijd trok Gerrit zijn jas aan over zijn voetbalkleren en ging naar huis. De enige keer, dat hij op vakantie is geweest, was met Dirk Castricum, zijn collega bij Valkering. Zij gingen naar Duitsland.

Ook ging hij wel eens naar zijn zoon Piet in Zweden, die bij Cor Mooij werkte, maar ook daar kon hij niet stilzitten en hielp hij een handje mee in de bloemen. Hij voetbalde graag en in de jaren '50 speelden bedrijven onderling tegen elkaar. Zo was er een wedstrijd tussen bollenbedrijf Valkering en transportbedrijf Winder. De uitslag is onbekend, maar het ging er stevig aan toe.

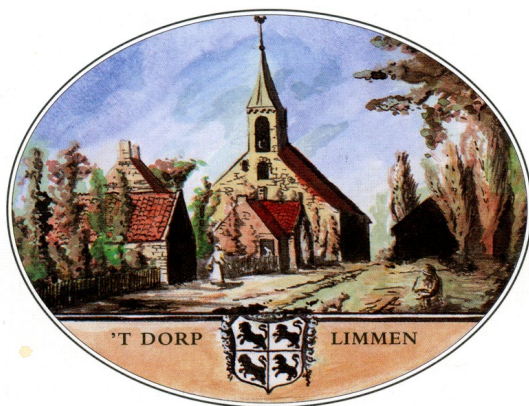
Naast voetbal was tuinieren zijn hobby. Zaaïen, spitten, planten, hout zagen vond hij leuk om te doen en velen zullen hem op het landje naast de "Pook" hebben zien zitten met die bloedblaar op zijn hoofd, bezig met aardbeien planten, die hij in de zomer verkocht per slof, zo'n rieten mandje met hengel.

*Staand van links naar rechts: Gerrit Bakkum, Pé Pepping, Siem Briefjes, Piet Kaandorp, Theo Baltus, Pé Mooij, Jaap Kuilman, Han Kraakman
Zittend: Wout Admiraal, Jan Valkering Jz, Jan Dekker, Jan Valkering Az, Leo Kaptein*

Samen met zijn vrouw kregen ze maar liefst 12 kinderen, 21 kleinkinderen en 26 achterkleinkinderen. Zij waren 71 jaar getrouwd, totdat zijn vrouw Lies in 2012 overleed. Momenteel zit Gerrit in de Cameren en geniet hij van de goede zorgen en 's avonds van zijn neutje en sigaartje voor het slapen gaan. Op zijn honderdste verjaardag heeft hij een prachtig feest gekregen, waar hij met veel plezier op terugkijkt.

Ad Hoek

SPECIALE EDITIE

IN HET KADER VAN 70 JAAR BEVRIJDING

KORTE VERHALEN UIT OORLOGSTIJD

In het teken van zeventig jaar bevrijding heb ik van verschillende mensen verhalen verzameld.

Gerda Kuyper-Bruschke

Wij sliepen vroeger thuis in de bedstee, daaronder had je een kot (bergruimte). Daar hadden mijn ouders in de oorlog de motor van Adrichem verstopt, en dat was niet zonder risico. Nu kwam er 's avonds een razzia en de kleintjes lagen al in de bedstee. Moeder Koot ging voor die soldaten staan met de woorden: "Jullie kijken maar, maar waag het niet om die kinderen wakker te maken!" Ze liepen daarna straal de bedstee voorbij.

Ria Admiraal- Koot

Mijn moeder maakte stroop van suikerbieten. Die moesten bij boeren in het noorden gehaald worden. Het was hartstikke koud. Er lag sneeuw, het had behoorlijk gevroren toen ik op de antiplof fiets naar Stompetoren reed om wat suikerbieten te halen. Daar bij een boerderij aangeklopt.

De boer kwam aan de deur en ik mijn vraag gesteld. Waarna de boer een hooivork naar buiten gooide en zei: "Die pak je zelf maar" en gooide de deur dicht. Dat viel niet mee, alles zat stijf aan elkaar vastgevroren en lag onder de sneeuw. Maar ja, wat moet je op zo' n moment?

Suze Nuyens-Kusch

Het was het laatste jaar van de oorlog. Het zuiden van het land was al bevrijd. In de steden begonnen de mensen honger en kou te lijden. Ook in de dorpen werd het moeilijker om aan de kost te komen. Bij de firma Winder in de garage kwam er de gaarkeuken.

Wij kregen van boer Pepping alle dagen 2 liter melk. Die melk ging in twee schalen om af te romen. Daar werd dan op provisorische wijze boter van gekarnd. Heerlijk, je had dan boter en karnemelk voor de roggepap.

Daar onze mam door een raket werd getroffen, bleef pa achter met zijn zes kinderen. De taken werden verdeeld en ik als oudste van de meisjes, zorgde voor het eten. Van boer Kuijs kregen wij ook af en toe boter en van Arie Mors op de Oosterzij als hij geslacht had, een schapenlever. Heerlijk!

Nu zou ik ons eens lekker verwennen met een eigengemaakte ontbijtkoek. Daar waar de boeren tarwe gingen maaïen, bleef er, als zij klaar waren, nog aren op het land liggen. Wij gingen de aren lezen en raapten nog aardig wat halmen op. In de bijkeuken werd er dan gedorst met een eigengemaakte dorsvlegel en dat ging prima. De korrels werden verzameld en dan naar boer van Veen aan de Oosterzij, want daar stond de grote koffiemolen uit de winkel van Jaap en Marie Admiraal. De tarwe werd erin gemalen tot fijn meel. Het begin van de traktatie was er alvast. Nu nog de stroop. Die maakten wij uit suikerbieten op het wonderkacheltje, dat werd gestookt met de blokken uit de blokkendoos van de jongens. Met veel moeite ontstond er een vuurtje en ook de stroop. Gist was er niet, dus dat werd zuiveringszout. De koekkruiden kregen wij van bakker Breed. Nu kon het echte werk beginnen. Met goed kneden lag dan eindelijk die heerlijkheid in het bakblik.

“Ik zal hem wel voor je bakken meidje”, zei bakker Breed. Wij konden niet wachten totdat ie klaar was, maar het wonder was geschied. Daar lag een heerlijk geurende ontbijtkoek. Hij werd besmeerd met de eigen gekarnde boter.

Wij zaten met pa aan de tafel en de ontbijtkoek werd aangesneden en besmeerd. Verrukkelijk, en die schat van een Pa zei: “Kinderen, wat hebben wij het weer goed en waar hebben wij het aan verdiend”. Zo zie je maar, een tevreden mens heeft de halve wereld, al is het maar met ontbijtkoek.

Ien Vink-Mok

Er was hout nodig voor de kachel, dus moet je als huisvader er op uit, je kan moeilijk je gezin in de kou laten zitten. Dat was altijd wel een linke bedoening, want het moest 's nachts gebeuren in het donker. Mijn vader ging samen met een buurman op pad om een boom aan de Rijksweg 'vakkundig' om te zagen. Het leek aardig te lukken totdat één van hen dacht iets te horen, en dan moet je wel wegwezen.

Ze doken net op tijd de sloot in, want met dat kwamen er een paar soldaten op de fiets voorbij. De buurman en mijn vader zaten allebei onder de prut en het nodige angstzweet maar ze zijn thuisgekomen. En de kachel kon weer branden.

Maar dat was niet de enige keer. Er moest weer hout komen, alles wat even verstookt kon worden was weg. Nu had een tuinder uit de buurt een prachtige afscheiding van berkenstammetjes. Ja, en ook die zijn prima te gebruiken en wat moet je als de nood hoog is? Dus 's nachts zijn de stammetjes een koppie kleiner gemaakt. Alles werd in de gang onder de grond neergelegd.

De volgende ochtend staat die bewuste tuinder bij ons voor de deur, behoorlijk kwaad natuurlijk. Hij loopt de gang in en zegt: "Wat denk je, meester? Heeft de een of andere hufter alle stammetjes afgezaagd", waarop mijn vader zei: "Wat een rotstreek, als ik die druiloor in mijn handen krijg!". De arme man stond in de gang boven op zijn eigen stammetjes.

Gerda Kuyper~Bruschke

Mijn broer Cor en ik besloten om te gaan proberen of wij ergens tarwe konden kopen en met een oude bakfiets trokken wij de Schermer in, in de hoop dat wij met een overvolle bakfiets terug zouden komen. "Als de veren het maar houden", spotte Cor, wijzend op ons vervoermiddel.

"Ja maar we nemen niet meer dan 100 kilo hoor", antwoordde ik.

Waar wij geen rekening mee gehouden hadden was het betaalmiddel. Wij waren de Nederlandse gulden gewend maar daar was niet iedereen tevreden mee. Vaak zag je bij de poort bordjes met het opschrift: 'alleen goud en zilver', of een enkele keer: 'kleding en dekens'. Van die betaalmiddelen hadden wij niets bij ons en het speelt ons dat wij de bakfiets niet gevuld hadden met turf, misschien was daarmee handel te drijven geweest, dachten wij toen. Maar ja, daar hadden wij op dat moment niets aan. We gaven de moed op en besloten huiswaarts te keren want de honger begon te knagen. Morgen zouden wij het met turf proberen...

Pal voor de poort van een boerenhoeve lag een hoop paardenkak. Cor bukte zich en raapte een glanzend exemplaar op. Nou was Cor altijd in voor een geintje, maar wat hij nu van plan was kon ik niet raden. "Kom maar mee", zei hij en liep op de voordeur af met ingezogen wangen en grote open ogen, een mens in hongersnood verbeeldend.

De boerin kwam voor en als een willoos wrak toonde Cor haar de in zijn handpalm gedragen paardendrol met de vraag: "Ach mevrouw heeft u alstublieft een beetje peper en zout voor ons, dan smaakt het wat beter". Verontwaardigd keek de vrouw naar de inhoud van Cor's hand en zei: "Wat moet je daarmee, gooi weg dat vieze ding en kom maar mee". Wat als grap was bedoeld deed goed werk, want wij smulden van het heerlijke zelfgebakken tarwebrood met roomboter en kaas en daarbij volle melk. Dat was wat anders dan drie maal daags warm eten.

Wij dankten de goede vrouw zeer uitbundig en togen huiswaarts, met een volle maag maar een lege bakfiets. We hebben aan Alie niet verteld hoe heerlijk wij hebben zitten schranzen. Daarmee hebben wij haar gespaard voor een Tantaluskwelling.

De volgende dag gingen wij weer naar de veenput om turf te steken. Zus Alie was daar niet blij mee: "Wat moeten wij met al die turven?" "Nou we moeten toch eten Alie". Wij togen daarna weer naar het noorden, nu naar de Beemster. Cor zei: "Laten we het nog eens proberen zoals gisteren, maar nu ben jij aan de beurt".

"Nee dat kan niet, ik met mijn bolle koppie".

"Wel nee joh", zei Cor, "ze kijken alleen maar naar die paardendrol."

De boer zelf deed open en ik deed mijn verhaal. "Gooi weg dat vieze ding, dat moet je hier niet halen." Wij dachten mooi `kat in het bakkie` en liepen achter de boer aan naar de stal.

"Kijk jongens", zei hij, "hier ligt lekker vers spul dan haal ik even de peper en zout."

Als u dit verhaal niet geloofwaardig vindt, neemt u het dan maar met een korreltje zout (of peper).

P.A. van der Steen

Pé Kraakman en Mien Metselaar IJskraam bij 't Putje, 1938

Die razzia's in de oorlog waren doodeng. Maar voor de mannen boven de 40 was het geen probleem want dan was je te oud om opgepakt te worden. Mijn vader was gelukkig al 42 maar bij een razzia wilden de Duitsers hem toch meenemen. Grote paniek natuurlijk in huize Kraakman.

Wij woonden toen aan de Visweg en hadden zelf wat varkens. Gelukkig kwam mijn moeder op het idee om een stuk spek te pakken, dat namen ze mee en vader gelukkig niet.

Ina Zeeman- Kraakman

Zoals iedereen wel weet, was er een vliegtuig neergestort in het weiland in Limmen. Dat was pas spannend, in mijn beleving dan, en het was niet ver bij ons thuis vandaan. Wij woonden aan het begin van de Rijksweg. Dus toen mijn moeder zei: "Japie, ga je even mee kijken?", vond ik dat geweldig natuurlijk.

Achterop de fiets bij moeder reden wij vanaf de Zuideinderweg het Notweggetje in zodat je vlak bij het vliegtuig kon komen. Fiets tegen het damhek gezet en het laatste stukkie lopen. Het eerste dat ik zag was een groot gat; daar lag een laars met een stuk been erin. Dat vreselijke beeld staat nog steeds op mijn netvlies. Zoiets vergeet je nooit.

Er lagen overal brokstukken van het vliegtuig, een mooi stuk daarvan, dat zag ik wel zitten. Dus een stuk gepakt, stevig vastgehouden en zo weer achterop de fiets bij moeder via de Zuidkerkenlaan naar huis toe. Wij waren aan het begin van de Zuidkerkenlaan toen er een colonne Duitse voertuigen aan kwam rijden. Zij stopten en zeiden tegen mij dat ik ogenblikkelijk dat stuk vliegtuig terug moest leggen in dat gat. Jammer, maar er zat niets anders op.

De boerderij van Ome Niek hadden de Duitsers in brand gestoken. Dat was heel erg. Mijn vader wilde er naar toe, misschien kon hij ergens mee helpen, en ik mocht mee op de fiets op de stang voorop bij vader. We reden net die kant op toen er iemand naar ons riep: "Jongen, Cor, je moet niet naar die afgebrande boerderij gaan hoor, want ze schieten". Met dat hoorden wij de knallen, en zijn zo snel mogelijk naar huis gegaan.

Jaap Adrichem

Anthon, mijn man, was altijd gek van schaatsen. Zo gauw als de ijsbaan in Heiloo geopend was wilde hij er heen. Samen met Cor Nuyens, uit de Kerkweg, ging hij daar naar toe. Meestal was er muziek: lekkere Engelse walsen.

Nu zagen zij daar een man uit Egmond. Cor en Anthon kenden hem wel. Een groot aanhanger van de NSB. Meneer had een klacht ingediend over de Engelse muziek. Dus die muziek werd stopgezet. Anthon was daar zo boos over dat toen hij die Egmonder zag, hij had gezegd: "Jij bent een echte landverrader". Laat nou diezelfde NSB'er die nacht doodgeschoten worden. Het was natuurlijk meteen van: dat zal Nuyens wel gedaan hebben. Cor werd opgepakt, als medeplichtige, en omdat Anthon op dat moment niet thuis was, werden zijn broer Max en opa meegenomen.

Bij thuiskomst ging Anthon zich meteen melden. Zo konden Max en opa weer naar huis. Maar Cor en Anthon moesten blijven, zij werden vastgehouden in de Emmastraat in Alkmaar.

Later ben ik naar de Emmastraat gegaan om aan de Ortscommandant te vertellen dat Anthon die nacht gewoon bij mij had geslapen.

Gelukkig mochten de mannen weer mee naar huis terug.

Suze Nuyens-Kusch

Honger heb ik niet gekend, maar hoe honger eruit ziet wel.

Diepliggende ogen, bijna blootliggende jukbeenderen zitten nog steeds op mijn netvlies. Vele mensen gingen naar de Noord om voedsel.

In de hongervinter had ik van Cor Metselaar een winterwortel gekregen. Nadat ik de wortel half opgegeten had, gooide ik het restant in de voortuin. De sneeuw nam een oranje kleur aan zodat de wortel in zicht bleef. Een man uit Den Haag zag die wortel liggen en nam een snoekduik in de voortuin en at de wortel op. Mijn moeder haalde de man binnen en gaf hem een bord snert. Helaas was dit voor de man z'n maag funest en gaf hij alles over. Na een nacht overblijven vertrok hij naar het Noorden om voedsel voor zijn gezin proberen te halen. Tot op de dag van vandaag erger ik mij eraan dat mensen zoveel voedsel weggooiden.

Op een mooie heldere zonnige dag was ik 's middags aan het tolleren op de Straatweg, ter hoogte van de winkel van de gezusters De Winter, u weet wel Duifje en haar zusters. Vanuit de Limmerbuurt naderde een Duitse bus met twee mannen erin. Plotseling dook er uit de wolkeloze hemel een Engelse jager (Spitfire) naar beneden en begon op de bus te schieten. Nu hadden wij geleerd om bij een eventuele schietpartij in de beek langs de weg te duiken. Gelukkig ging ik naar de westkant van de weg anders had ik doorzeefd geweest van de kogels. Een vrouw werd voor het huis van Dr van Oppen doodgeschoten. Voor het koffiehuis van Haanstra wilde ik de beek in springen, maar daar lagen de twee Duitsers al. Ik rende verder en werd opgevangen door buurvrouw van Kessel. Deze trok me mee naar binnen en we schuilden in de plee. Toen er geen tweede beschieting meer kwam mocht ik weer naar huis. Wij woonden recht tegenover Piet van Kessel bijgenaamd Piet Potdome.

Buitengekomen zag ik buurman Jouke Haanstra naar buiten komen en die schreeuwde om hulp. Hij had een blauwgrijs gestreept jasje aan en ik zag op z'n schouder bloed en een stukje vlees zitten. Mijn vader inmiddels ook op de weg trok mij naar binnen, waar ik veilig was. De beschieting van de bus had ook Nel Haanstra getroffen en haar dochtertje. Terwijl zij bezig was haar baby te voeden is de kogelregen over hen beiden heen gekomen. Met de transportwagen van Zandbergen zijn zij nog naar het ziekenhuis gebracht. Beiden zijn overleden en de kogelgaten herinnerden nog jarenlang aan deze beschieting.

Bij het zien van die gaten kwamen de herinneringen aan die fatale ogenblikken steeds terug bij mij.

Er was bij Winder aan de Westkant van de straatweg een grote schuur naast de woning van Meindert Winder. Hier was de zogenaamde gaarkeuken in geplaatst om voor de inwoners van Limmen voedsel te bereiden. Piet van Kessel bracht dit voedsel rond en ik ben diverse keren mee geweest om dit rond te brengen. Zelf heb ik nooit van de gaarkeuken gebruik gemaakt.

De Duitsers die in Limmen gestationeerd waren, hadden de keuken bij Verduin op de Straatweg. Dit huisje stond naast het winkeltje van Guurtje en Jan Verduin. Later heeft Piet v.d. Park er gewoond. Van dit eten heb ik veel gekregen, want zij aten dit op in de serre van Tinus Zandbergen, een paar huizen bij ons vandaan. Angst voor de Duitsers heb ik nooit gehad. Je wist niet anders, ze hoorden bij je jeugd.

De mensen waren echt heel vindingrijk wat betreft kleding. Er werd niets weggegooid. Breiwerk werd uitgehaald en daar werd ondergoed van gebreid. Helaas voor de dragers, het jeukte en kriebelde op je blote lijf. Eén voordeel: je had ondergoed, maar hoe het voelde, dat vergeet ik nooit meer.

Kees Kroone

HERINNERINGEN AAN... RECEPTEN IN OORLOGSTIJD

Op onze oproep "welke herinneringen heb jij nog aan oude recepten?" hadden we een paar recepten ontvangen, die specifiek de oorlogstijd betroffen.

Bijdrage van Piet v.d. Steen

"Roggebroeder"

Het zuiden en oosten van ons land was door de geallieerden bevrijd op hun doortocht naar Duitsland, maar het westen zuchtte nog steeds onder het Nazibewind. Dat betekende ook dat er geen verbinding was en dus ook geen handelsverkeer. Wij leden honger, terwijl er in het zuiden weer van alles te krijgen was. Lange tochten van

hongerlijdende stedelingen trokken langs de Straatweg noordwaarts met een complete rariteit van vervoersmiddelen: van oude bakfietsen tot lichtvervoer; geschikte karren van kinderwagenonderstellen. Daar in de Noord moest je zijn, daar was voedsel. De distributie gaf bijvoorbeeld nog maar een paar ons brood per dag.

Cor en ik stonden de hele dag te turfsteken, dat was een sport waarin je heel veel spierkracht gebruikte en dus goed gevoed moest zijn. Die paar onsjes brood waren dus een lachertje en wij moesten het stellen met piepers en groente, erwten en bonen driemaal per dag toen ons tarwe voorraadje op was.

Ik wist van een handelaar in Sint Pancras nog een zakje met roggemeel te kopen, maar wij hadden wel eens gehoord dat roggebrood bakken een vak apart is en dat een amateur daar beter vanaf moest blijven. Maar daar had ik het niet voor gekocht, anderen zeiden dat je het in een zakje moest stomen, net als broeder, en zo geschiedde.

Bijdrage van Dirk Denekamp

Soep van tulpenbollen

1 liter water
1 ui
4 à 6 tulpenbollen
aroma, zout, 1 theelepel olie
kerrie surrogaat

Het uitje snipperen en met de olie en kerrie surrogaat lichtbruin fruiten. Het water en de aroma toevoegen. De soep aan de kook brengen. De schoongemaakte tulpenbollen raspen boven de kokende vloeistof. Deze onder roeren even doorkoken en op smaak brengen met wat zout.

Het gebruik van tulpenbollen:

Tulpenbollen schillen en doormidden snijden en van het gele kiempje en de spruit ontdoen. Harde en aangestoken deeltjes verwijderen.

In de oorlog 1940-1945 waren wij de laatste twee jaar van Velsen-Noord naar Koog aan de Zaan geëvacueerd. Daar woonden wij bij mijn oma, de moeder van mijn vader, die weduwe was, in. Het was een echt Zaanse huis zoals je ze op de Zaanse Schans ziet. In de hongerwinter van 1944 was hier geen eten meer te vinden. Zo ging mijn vader met zijn zwager op hongertocht. Ze bleven wel een dag of vijf weg om in de kop van Noord-Holland voedsel te vergaren. Misschien ook wel in Limmen, want ze kwamen met onder andere tulpenbollen thuis. Mijn oma maakte daar tulpenbollensoep van. De warmtebron was een klein kacheltje wat gestookt werd met houtspaanders. Zo overleefden wij de oorlog.

Bijdrage van Wil Zwertbroek

"Heerdkoeken"

Wat wij aten in de hongerwinter: heerdkoeken.

Benodigdheden: gemalen tarwe uit de oude koffiemolen, water, zout (als het er was). De tarwe met water en zout vermengen, daar koeken van vormen ter grootte van een kleine hamburger.

Vervolgens de koeken door het tarwemeel halen en 'bakken' op de verbrede kachelpijp tussen de kachel (allesstoker) en de schoorsteenpijp.

Lékker met suikerbietenstroop! Nooit meer gegeten! Suikerbieten en bloembollen waren werkelijk niet te eten!

Bijdrage van Kees Kroone

Sinaasappels, citroenen, dadels, kokosnoten etcetera waren voor ons onbekend. Ik weet nog heel goed toen ik mijn eerste sinaasappel kreeg van Kurt, dat was een Duitser die bij Tinus Zandbergen zat. Geen idee dat je de schil eraf moest halen, nam ik een hap van deze voor mij onbekende zuidvrucht. De smaak proef ik nog steeds, wat was dat vies bitter, als gal! Ik spuugde het uit en het heeft tijden geduurd, alvorens ik een sinaasappel probeerde te eten, tot grote hilariteit van Kurt. Deze Kurt kwam uit Hamburg, zoals later bleek. Zijn hele familie is omgekomen bij de bombardementen van Hamburg.

In de oorlogstijd werd ons wijsgemaakt dat krokusbolletjes pinda's waren. Deze werden gepoft in de surrogaatfabriek bij het Stet. De smaak zoals ik mij herinner was ietwat zoetig. Later bij het nuttigen van een echte pinda ging ik wederom in de fout. Deze ongepelde pinda stak ik ook zo in mijn mond. Heel smerig, vies en droog... ik raad u niet aan om dit ook te proberen.

Zoals u heeft kunnen lezen, hadden we dit jaar in de rubriek "Herinneringen aan..." recepten in de oorlog als onderwerp. In het volgende nummer willen we graag de rubriek vullen met herinneringen aan schoolreisjes.

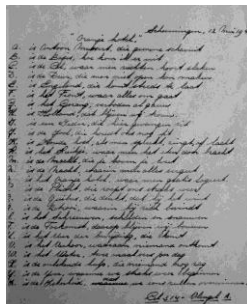
De redactie

GEDICHT UIT DE CEL

Scheveningen, 12 Mei 1942

“Oranje hotel”

A is Antoon Mutsert, die gemene schavuit
B is de Bajes, hoe kom ik er uit
C is de Cel, waar men zuchten hoort slaken
D is de deur, die men niet open kan maken
E is Engeland, die komt steeds te laat
F is het Front, waar alles om gaat
G is het Gezang, verboden al gauw
H is Holland, dat blijven wij trouw
I is een leder, die hier gevangen zit
J is de Jool, die houdt ons nog fit
K is Koude kost, als men spreekt, zingt, of lacht
L is het Luikje, waar men het eten door bracht.
M is de Macht, die je boven je weet
N is de Nacht, waarin men alles vergeet
O is het Oranje hotel, waar men gratis logeert
P is de Plicht, die roept ons straks weer
Q is de Quibus, die denkt, dat hij het wint
R is de Rotzooi, waarin hij zich bevindt.
S is Schreeuwen, schelden en snauwen
T is de Toekomst, daarop blijven wij bouwen
U is het Uur der bevrijding, die komt
V is het Verhoor, waaraan niemand ontkomt
W is het Water, twee maal vers per dag
X is de onbekende hulp, die niemand nog zag IJ
IJ is de ijver, waarmee we straks weer beginnen
Z is de zekerheid, dat we eens zullen overwinnen

Cel 314-Vleugel A

Het ABC is van Alie Hollander evenals de foto. Zij was de dochter van Ko Hollander en samen met haar moeder Maartje en zus Emmy waren ze opgepakt. Ze werden vastgezet in de koepelgevangenis in Scheveningen ook wel het Oranjehotel genoemd.

IN GESPREK MET... SUZE NUYENS - KUSCH

Vertel eens wat over je achtergronden.

"Mijn vader was een Pruis. Hij is in een kasteel geboren in Ober-Glogau. Hij werd opgeroepen in de oorlog van 1914-1918. Dat was het laatste wat hij wilde. Hij is gedeserteerd en naar Nederland gevlucht. Daar werd hij opgepakt en moest hij naar een

interneringskamp in Bergen, waar Duitse deserteurs moesten verblijven. Hij vond dit verschrikkelijk, zodat hij overspannen raakte en in het ziekenhuis moest worden opgenomen.

In Bergen heeft hij wel het vak geleerd van schoenmaker. In het ziekenhuis werkte toentertijd dokter Van der Klei. Deze dokter heeft ervoor gezorgd dat mijn vader als schoenmaker kon werken in de Ridderstraat. Mijn moeder werkte in die tijd in de huishouding en moest schoenen naar de schoenmaker brengen. Hier hebben mijn vader en moeder elkaar leren kennen en is de vonk overgesprongen.

Nadat ze getrouwd waren, zijn er zeven kinderen geboren. De oudste Karel, dan Jan, Constant, Bertus, Suze en dertien jaar na Suze kwamen Joop en later Rietje. Het bedrijf in de Ridderstraat was later het bedrijf van mijn vader. Wij zeggen wel schoenmaker, maar hij maakte echt schoenen van het begin af aan, van die halfhoge laarzen voor de nonnen in het Elisabeth ziekenhuis."

Het gezin Kusch

De Tweede Wereldoorlog. "Ons gezin woonde aan de Oude Gracht. In die tijd heeft mijn vader geprobeerd om Nederlander te worden. Dat kostte toen tweehonderd gulden. Hij heeft het meerdere malen geprobeerd, maar achteraf hebben we gehoord dat degene die daarover een besluit moest nemen, pro-Duitsland was.

Zodoende bleef mijn vader gezien worden als deserteur. Mijn moeder en wij kinderen bleven automatisch ook als Duitsers geregistreerd. Toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak, stonden er vaak Hollandse soldaten bij ons voor de deur, omdat ze bang waren dat mijn vader een verrader was. Mijn vader en broers werden opgehaald door de Duitsers en ze werden naar de HBS op de Paardenmarkt gebracht, terwijl mijn broers eigenlijk geboren Hollanders waren.

Mijn vader werd op wacht gezet bij Huize Voorhout. Alkmaar was op dat moment een garnizoen plaats. Als er grietjes kwamen voor de Duitse militairen moest hij vragen naar het wachtwoord en als ze dat

Broer Karel

niet wisten, stuurde hij ze terug. Dat vonden de militairen veel te streng, dus is hij naar Beek bij Nijmegen overgeplaatst. Vandaar is hij naar Duitsland gestuurd. Mijn broers werden meteen naar Duitsland gestuurd, waar mijn broer Karel waarschijnlijk gesneuveld is. Het kan ook Rusland geweest zijn, want daar was hij ook naartoe gestuurd. Tot nog toe staat hij geregistreerd als vermist. Onze Jan mocht vanwege zijn handicap naar huis. Bertus werd in de Tweede Wereldoorlog in Afrika gelegerd.

Constant werkte voor de Tweede Wereldoorlog als etaleur bij de V&D. Die was met een stel foute jongens naar Duitsland vertrokken. Mijn vader en moeder hebben daar hun hele leven veel verdriet over gehad. In 1942 werd Alkmaar per ongeluk gebombardeerd.

Ook bij ons aan de Oude Gracht was het achterste gedeelte van ons huis helemaal weg. Daar hadden we nog geluk mee, want het huis van de burens lag helemaal plat. We zijn als gezin door dokter Van Gilzen aan het Kennemer Park zes weken opgevangen. Toen konden wij ons huis krijgen aan de Straatweg in Heiloo."

Anthon komt in beeld.

"In Heiloo heb ik Anthon Nuyens leren kennen. Dat was op de fiets. Opeens reed er een leuke jongen naast me en begon van alles te vertellen. Hij had prachtige gladiolen bij zich. Achteraf kan je stellen, hij heeft me met die gladiolen verleid! Zijn neef Johan Nuyens was er ook bij, hij fietste achter ons. Ik dacht wel bij mezelf: "Ik zeg niet waar ik woon", want dat wilde hij graag weten. Hij is er toch achter gekomen, omdat mijn moeder die bloemen in de erker had gezet en die hadden ze zien staan. Via Ab Sassen, onze bakker, gaf Anthon briefjes mee. In de brieven terug vroeg ik of hij getrouwd was en dat was hij gelukkig niet. Zo kregen wij verkering.

We wilden trouwen, maar daarvoor moest je wel papieren hebben vanuit de geboorteplaats van vader. Dat was onmogelijk, want dat was in Ober-Glogau. Daarom hebben we advocaat Groot in de arm genomen om te proberen ontheffing te krijgen. Er bleek een aparte wettelijke regeling te bestaan, dat als het mislukte door oorlogshandelingen om die papieren te krijgen, dan kon je ontheffing krijgen. Daarna kwam er iemand uit Alkmaar bij ons met de boodschap: "Dan moet je wel meteen trouwen, want zo gauw ze ontdekken dat de woonplaats van vader wel te bereiken is, dan kan het niet doorgaan. En op dit moment is er een goede ambtenaar op het gemeentehuis die zo nodig wel mee wil werken". Uiteindelijk hebben we snel een vergunning gekregen, daar heeft Baron van Tuyll van Serooskerke aan meegewerkt..Wij zijn op 3 mei getrouwd en gingen voorlopig bij mijn moeder inwonen in Heiloo.

Als er in Limmen een razzia was, dan kwamen Max en Bertus Nuyens samen met Anthon bij ons in de kast onderduiken. In Heiloo kregen we ook evacués, twee zusjes uit Amersfoort. Dat is gelukkig goed gegaan. Zij konden weer naar huis. Helaas is toch die hele familie gedood door een bominslag."

Werken in oorlogstijd.

"In die tijd werd ik opgeroepen en moest ik als 'Duitse' ook werken bij de Arbeitseinsatz. Ik moest naar Den Helder. Op de artilleriewerkplaats moest ik munitie schoonmaken. Er waren daar ook Nederlandse vrouwen die wel met de Duitsers wilden samenwerken. Na een paar maanden zei die chef daar: "Meissie, jij past hier helemaal niet". Toen kreeg ik daar een baantje bij het veldpostkantoor. Daar werd de post voor de militairen verwerkt. Ik was daar dag en nacht, maar ik mocht wel een enkele keer naar huis. Verschillende keren is het gebeurd dat er bij Anna Palowna de trein werd beschoten. Geleidelijk aan, het was al 1944, werd het in Den Helder kritiek. De Duitsers zouden weer teruggestuurd worden, maar ik wilde natuurlijk in Nederland blijven. Dus toen ik verlof had, ben ik niet teruggegaan, maar heb ik me gewoon ziek gemeld."

Bevrijding.

"Toen de bevrijding kwam, was natuurlijk iedereen blij in Nederland. Bij ons thuis lag dat anders. Mijn vader was nog steeds niet terug,

want die mocht niet naar Nederland. Karel was vermist. Van Bertus hadden we toen nog niets gehoord. Vooral voor mijn moeder was dat een zware tijd. De Ondergrondse kwam onverwachts ook nog bij ons langs en stak met bajonetten dwars door het zeil op de vloer, omdat ze dachten dat mijn moeder mijn broer Constant daar verborgen hield. Voor ons was het nu een zaak om mijn vader naar Nederland te krijgen. Wij probeerden dat door contact op te nemen met de Zweedse ambassade. Daar werkte Coen ter Horst. Mijn vader had vroeger wel eens contact met hem gehad. Die zorgde ervoor dat mijn vader tot de Duits-Nederlandse grens kon komen. Anthon is naar een boer gegaan die daar aan de grens woonde, in Genderingen. Hij heeft alles over mijn vader verteld en die boer overtuigd, waarop hij besloot met zijn zoons mijn vader op te halen. Bij die grens was het land gescheiden door een grote sloot. Mijn vader moest daar 's nachts dwars doorheen. Op de boerderij waar Anthon zat te wachten, heeft hij kleding gekregen van de boer en zo konden Anthon en vader naar Heiloo terug met de trein, maar vader mocht onderweg beslist niet praten."

Na de oorlog.

"Anthon en ik waren getrouwd en inmiddels hadden we twee kinderen: John en Tiny. Toen kregen we bericht dat ons huwelijk ongeldig was. We moesten papieren ophalen en alles invullen: bewijs van goed gedrag, van de politie, de pastoor en gemeente. Elk jaar moesten we opnieuw een verblijfsvergunning halen en dat was alleen omdat ik op papier schijnbaar een Duitse was. Dat is wel tien jaar lang zo doorgegaan. Toen kregen wij bericht dat ik eindelijk Nederlandse kon worden, waarop Anthon heeft gezegd: "Dat mag niks kosten, want anders hoeft het voor mij echt niet meer". "

Lieve Suze, wat een indrukwekkend verhaal. Met dit verhaal wordt nogmaals bewezen dat oorlogen alleen maar slachtoffers maken. Gelukkig kunnen we in het volgende boekje jouw levensverhaal verder vertellen, want vanuit een fijn gezin met een lieve man en vijftien geweldige kinderen komen vele verhalen!

Gerda Kuyper-Bruschke

DE VERDEDIGING VAN DE NEDERLANDSE KOLONIËN IN NEDERLANDS-INDIË

Interview met de heer Klaas de Goede, die in 1949 werd uitgezonden naar Nederlands-Indië. Eerst kunt u de belangrijkste dingen uit het vraaggesprek lezen. Daarna heeft hij zelf een verslag geschreven over zijn tijd in het verre Oosten. We duiken nog even in de geschiedenis van deze periode om het geheugen weer op te frissen.

Nederlands-Indië

Nederland had een aantal koloniën, maar Nederlands-Indië was hun grootste en belangrijkste kolonie. De VOC (Vereenigde Oost- Indische Compagnie) kwam naar Indonesië en werd de baas in dat land. De VOC haalde er specerijen vandaan zoals: koffiebonen, suikerriet en tabak. Maar ook kruidnagel, steranijs, peper, kamperfoelie en nootmuskaat. Pas in de 19^e eeuw werd Nederland er zelf de baas. Nederland haalde er zoveel mogelijk spullen vandaan.

De Indonesiërs moesten zwaar werk doen. En een deel van hun grond moesten ze gebruiken om koffie, suiker en tabak op te verbouwen. Als ze dat niet deden, werden ze gestraft. Pas na 1900 veranderde dit. De Nederlanders bouwden ziekenhuizen en scholen in Nederlands-Indië, daarmee dachten ze dat ze wat goeds deden.

In de Tweede Wereldoorlog veroverde Japan Nederlands-Indië. De Japanners sloten de Nederlanders en de Indonesiërs op in jappenkampen. Ze behandelden hun gevangenen vreselijk slecht. Toen de Japanners de oorlog verloren, dacht Nederland weer de baas over Nederlands-Indië te worden. Alleen de Indonesiërs wilden dat niet. Soekarno werd hun leider. Soekarno voerde een sterke politiek om de vele volkeren in Indonesië samen te binden. Hij zei dat Indonesië onafhankelijk wilde zijn. Nederland was het er niet mee eens en stuurde 120.000 soldaten per boot naar Nederlands- Indië bij deze politionele acties. Hiervan zijn er 6.000 omgekomen, dat is één op de twintig. Het probleem was echter dat Soekarno óók mensen voor het leger had verzameld. Van 1945 tot 1949 was er oorlog. Er kwamen 150.000 Indonesiërs om het leven. Veel onschuldige Indonesiërs zijn in deze strijd gedood. Uiteindelijk namen de Verenigde Staten het voor Indonesië op.

Nederland kreeg geld van de Verenigde Staten om alles wat kapot was gegaan in de Tweede Wereldoorlog weer te repareren. In ruil daarvoor moesten de Nederlanders van de Amerikanen de Indonesiërs met rust laten, anders zou Nederland dat geld niet meer krijgen. Indonesië werd in 1949 onafhankelijk.

De heer Klaas de Goede uit Limmen werd in 1949 op 21-jarige leeftijd uitgezonden naar Nederlands-Indië. Hij behoorde tot de laatste troepen die waren uitgezonden en is daar tot 1951 gebleven. De oproep kwam van het Ministerie van Defensie. In die tijd was de dienstplicht 18 jaar en eronderuit komen was geen optie. Je werd al heel snel goedgekeurd om dienst te nemen. De ouders van Klaas vonden het afschuwelijk, dat hun enige zoon daar naartoe moest.

De kranten stonden bol over de vele slachtoffers, die in het verre Oosten al waren gevallen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was Klaas niet opgeroepen. Veel jonge mannen kregen tegen het einde van de Tweede Wereldoorlog een oproep om in Duitsland te werken. Velen hadden geen gelegenheid gehad om een vak te leren met het gevolg, dat er bij de eerste uitzendingen naar Indië veel oorlogsvrijwilligers zaten (O.V.W.).

Klaas ging naar het eiland Sumatra, maar op de eilanden Java, Borneo en Nieuw Guinea waren ook soldaten gelegerd. De uitgezonden soldaten waren jong en hadden geen idee wat hun te wachten stond. Iedereen was best bang door alle verhalen en door de overlijdensadvertenties in de kranten.

Van te voren werd er weinig informatie gegeven over deze missie en met elkaar werd er ook nagenoeg niet over gesproken. Met Klaas gingen geen bekenden mee. De meeste jongens kwamen uit het oosten van Nederland of uit Brabant. De opleiding was passend aan oorlogsdeelnemers: stormbaan lopen, schieten, handgranaat werpen, enzovoorts.

Het *Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger (KNIL)* was het Nederlandse koloniale leger. Het heeft officieel bestaan van 1830 tot 1950. Het bestond vooral uit oranjegezinde Indonesiërs. De samenwerking tussen de uitgezonden soldaten en het KNIL was prima. Na de capitulatie werden deze militairen als verraders aangezien en daarna naar Nederland gebracht.

Het eten voor de soldaten was erbarmelijk slecht en er werd nagenoeg alleen thee geschonken en af en toe een flesje bier uitgedeeld. Rust was er genoeg, want er was voor de meeste soldaten weinig tot niets te doen.

De Nederlandse regering betaalde 90 cent per dag uit en dat gebeurde eenmaal per maand. Een sergeant verdiende ongeveer 80 gulden per maand, aanzienlijk meer dan een gewone soldaat. Klaas heeft gelukkig weinig nare ervaringen meegemaakt. Zijn taak lag in het voorzien van kleding aan de soldaten. Post kon verstuurd worden zowel uit Nederland naar Indonesië als andersom. De post werd per vliegtuig vervoerd.

Van de politionele acties werden de soldaten niet op de hoogte gehouden, omdat er onderling nagenoeg geen communicatie was. Ze wisten, dat ze de Nederlandse koloniën moesten verdedigen, maar meer wisten ze niet.

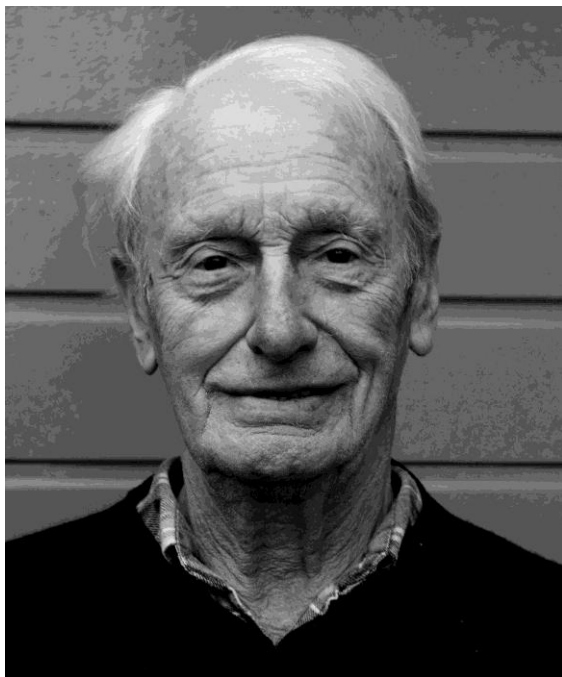
Omdat Klaas geen hele zware tijden heeft gekend heeft het hem persoonlijk niet veranderd. Hij is psychisch en lichamelijk niet beschadigd, maar veel oud-strijders hebben daar wel degelijk last van na het meemaken van gruwelijke zaken. Strijders, die vreselijke dingen hebben meegemaakt, willen vaak niets kwijt over deze periode.

De veteranenorganisatie regelt een paar keer per jaar een reünie voor de oud-strijders. En in het gemeentehuis van Castricum en/of Limmen werd/wordt een nasimaaltijd georganiseerd. Bij terugkomst met de boot in de haven van Rotterdam in 1951 werden de soldaten onthaald door een ambtenaar. Helaas moest iedereen wel invoerrechten betalen over de sigaretten, die in Port Said gekocht waren. Dat deed wel even afbreuk aan het feit van een warm onthaal. Klaas is nooit meer terug geweest in Indonesië, maar had dat wel gewild. Er moest echter brood op de plank komen in het gezin De Goede en zo'n verre reis is erg duur. Na een periode van dertig of veertig jaren zijn er vaak teveel veranderingen gekomen en vind je bijna geen herinneringen meer aan de bezettingstijd terug.

Vanaf hier kunt u het verhaal van de heer Klaas de Goede lezen, die zijn persoonlijke ervaringen van de Tweede Wereldoorlog en zijn dienstverband in Nederlands- Indië heeft opgeschreven.

De oorlog

Door de Duitse bezetting stond de import van alle goederen stil. Levensmiddelen, zoals brood, vlees en textiel, maar ook rookwaren waren schaars. Deze middelen waren (niet altijd) op een bon te verkrijgen. Er was in Limmen een gaarkeuken ingericht en wel in de schuur van de firma Winder aan de Rijksweg, waar op een bon dagelijks wat eten kon worden opgehaald. Vaak was dit van slechte kwaliteit: in geprakte kost werden niet altijd aardappelen verwerkt. Soms was er vlees bij de slager. Dan ging omroeper Krom met zijn toeter door het dorp om te melden, dat er vlees verkrijgbaar was bij slager Snel. "Gelieve wel bonnen en papier mede te brengen!" Er was in die tijd werkelijk van alles te kort, mede veroorzaakt doordat de import al jaren stillag, zoals al eerder vermeld is. Zelf ben ik eens naar Uitgeest gefietst. Vader gaf mij een adres op, waar ik voor 11 gulden een pond zout kon krijgen. Moeder was dus wel heel zuinig met het afgieten van de aardappelen. De ellende van de Duitse bezetting werd steeds erger. Jonge mannen kregen een oproep en werden verplicht in Duitsland te werk gesteld; hoofdzakelijk om de oorlogsindustrie op gang te houden. Alleen degenen, die in de agrarische sector werkzaam waren, kregen een Ausweiss, een vrijstelling voor uitzending.

Alles stond in dienst van het leger: wegbarricades, tankgracht; de Mient in Castricum werd gewoon gesloopt en opgeruimd en fietsen werden gestolen.

In het weiland stonden honderden dennenpalen geplant; dit om eventuele luchtlandingen te voorkomen. Wij hebben later veel van deze palen omgezaagd om dit hout te gebruiken voor verwarming. Er kon toen geen gas of elektriciteit worden gebruikt voor de verwarming. Deze palen werden ook gebruikt om het eten te koken op een

klein kacheltje. Hierin moesten brokjes hout van 10 tot 15 centimeter in branden. Nu zou dat met het huidige gereedschap geen punt zijn, maar in die tijd beschikte men over het algemeen niet meer dan over een stomp bijltje en een botte handzaag. Dat was slecht werken.

Maar dit alles was helemaal niets vergeleken met de grote ellende, die vooral de joden in legio concentratiekampen hebben moeten meemaken. Velen van hen hebben dit met de dood moeten bekopen en dit wordt zelfs nog door diverse lieden ontkend.

Gelukkig kwam er na deze vijf jaren de vrede. Helaas niet voor iedereen. In veel kolonies wilde men zelfstandigheid, zo ook in Nederlands-Indië. Nederlandse troepen moesten dit streven bestrijden. Eerst gingen de OVW-ers (de OorlogsVrijWilligers) naar Indië. Bij één van de laatste veteranenreünies hoorde ik wel, dat veel van deze jongens geen vak hadden kunnen leren. Na een poos werden de dienstplichtigen uitgezonden. Zelf kreeg ik ook een oproep. Ik was 21 jaar en enig zoon. Mijn vader en moeder hebben dit heel erg gevonden.

De opkomst was in Amersfoort bij de 'Huzaren van Boreel', een tankafdeling. Na ongeveer zes weken werden we overgeplaatst naar Kampen. Daar was de opleiding S.M.A., dat staat voor Sergeant Majoor Administrateur. Na ongeveer zes maanden bleek, dat er nog fouriers nodig waren.

Zij waren verantwoordelijk voor kleding, schoeisel en wapens. Ik hoorde hier ook bij. Ik verhuisde naar Amsterdam voor de fouriercursus, waar we de onderdelen van de wapens allemaal in het Engels moesten leren. Dit bleek achteraf in de praktijk compleet overbodig. Vanaf de kazerne in de Sarphatistraat was het elke dag marcheren naar kamp Zeeburg. We waren een oorlogseenheid; er moest dus getraind worden in schieten, het gooien van handgranaten en trainen op de stormbaan enzovoorts.

Na het einde van de fouriersopleiding kwam de uitslag. De nummers één en twee van de geslaagden kregen als beloning vrijstelling van uitzending naar Indië en na nummer drie en vier kwam korporaal De Goede. Ik keek al rond of er nog een De Goede kon zijn, maar nee. Ik was dus een van de weinigen, die geslaagd was en kreeg meteen de titel van sergeant ofwel sergeant-titulair. Later op de boot naar Indië werd ik al gauw sergeanteffectief en kreeg, als ik het mij goed herinner, 80 gulden per maand. Dat was toen geen gek, maar een behoorlijk bedrag.

Als fourier werd ik ingedeeld bij de Staf Compagnie van het 434ste bataljon Prinses Irene. Dit gebeurde vlak voor de uitzending met het bataljon naar Ede-Wageningen. Hier werd de tropenkleding uitgereikt. Modieus was dat zeker niet. We kregen onder andere een hemd en een broek, die veel en veel te groot waren. We kregen nog een dag of tien uitzendverlof en toen vertrokken we vanuit IJmuiden met de boot genaamd "de Volendam" naar het Verre Oosten.

Het was echter dat weekend net Limmer kermis en het verlof liep tot maandag. Ik had nog verlof en was dus nog thuis. Hoe moest ik dat nou oplossen om toch naar de kermis te kunnen? Ik bedacht om naar het spreekuur van de dokter te gaan. Na een korte tijd wachten kwam de dokter aangelopen. Hij trok zijn jas uit en ik zag dat hij drie sterren droeg en dus kapitein was. Zelf dacht ik: "Ik wil niet vóór de Limmerkermis worden uitgezonden". De dokter zag echter, dat ik mezelf bij het scheren had gesneden, en zei: "Over drie dagen terugkomen jij."

Zo was mijn kermis op een goede en correcte manier gered. Zonder de verklaring van de dokter had ik het niet gered, want de M.P. (Militaire Politie) stond al klaar om me op te halen. Uiteindelijk gingen we met "de Volendam" het zilte nat op.

Mijn herinneringen aan de bootreis

Het was een grote overvolle boot. Rond de Golf van Biskaje was de zee wild en iedereen werd zeeziek. Bij het Nauw van Calais was de Middellandse zee rustig. Rondom Port Said zagen we veel bootjes met allerlei handelswaar. Het Suezkanaal was heel indrukwekkend en dat gold ook voor de grote Sahara en de Indische Oceaan. We zagen de springende vissen achter de boot. We verveelden ons dood aan boord en de steeds korter wordende schemering is mij ook bijgebleven. Op een gegeven moment was het dan zover en kwam Sumatra in zicht met het Bukit Barisangebergte.

We gingen in Padang aan land en we reisden met de trein naar Fort de Kock, waar tot mijn verwondering vijf of zes militairen uit Limmen stonden. We konden niet lang genieten van de mooie natuur en specifieke bouwstijl. Dit gebied ging bij Indonesië horen.

De overdracht aan de T.N.I. (Tentara Nasional Indonesië, oftewel het Indonesische Nationale leger) was geregeld en wij moesten na de overdracht alle militaire bezittingen aan hen overdragen.

Wijzelf moesten dus ook het veld ruimen en ons bataljon werd overgeplaatst naar Nieuw-Guinea. De ondersteuningscompagnie werd opgeheven, waardoor de fourier (dat was ik dus) en de administrateur overbodig waren. Wij werden ter beschikking gesteld van de gouverneur-generaal in Bandung. Het bataljon ging op de boot naar hun nieuwe bestemming, terwijl wij in Batavia van boord gingen om met de trein naar Bandung te gaan. Daar kregen we (onder protest) na twee dagen te horen, dat wij ook naar Nieuw- Guinea moesten. Hoe moest dát nu weer gebeuren? Per vliegtuig vanaf Bandung. We maakten een afspraak en moesten de volgende dag hiervoor terugkomen. Toen kregen we te horen dat het toestel, een bommenwerper type B25, het niet deed. "Hij doet het niet! Kom morgen maar terug". De volgende dag lukte het wel en na Makassar, vanuit de lucht leek het wel een boerenkoolveld, ging het toestel naar Morotai.

Morotai is een klein eilandje boven in Celebes. Na de landing deden we een rondgang over het eiland en zagen de bevolking bezig met het splijten van klappers, dat zijn kokosnoten. De volgende morgen weer de lucht in met als nieuwe bestemming Hollandia, een klein luchthaventje, maar dat bleek wel een mooie te zijn. We kwamen in een heel apart wereldje terecht. Het had het paradijs wel kunnen zijn. De mannen liepen met een peniskoker. Met hun pijl en boog in de handen gingen ze op jacht in het oerwoud.

We zagen vrouwen met alleen maar lendendoeken om. Je keek je ogen uit en niemand had ons hierover ingelicht. Volkomen blanco waren we hiernaartoe gegaan.

Nadat we een paar dagen op verkenning uit waren en langs een kali (een kleine rivier) liepen over een smal pad hoorden we motorgeluid. We baanden ons een weg door het struikgewas en liepen op het geluid af. Wat bleek? Er liep een weg, waarop wagens reden met de manschappen van ons bataljon. Groot was hun verbazing, toen ze ons uit de bush-bush zagen komen! Wij moesten toch in Bandung zitten, maar waren door de lucht veel eerder overgekomen. De gevoerde oorlog is duidelijk zichtbaar. Tientallen vliegtuigwrakken liggen langs de kust verspreid, overal stonden door het oorlogsgeweld gehavende klapperbomen (kokospalmen). In de Humboldt Bay voor Hollandia lag een kapotte tanker. Langs de kust lagen nog veel Amerikaanse landingsvaartuigen. Met dit alles zijn veel dollars verloren gegaan. Wat was dat een verschil met de uitgaven van de Nederlandse defensie. Als fourier kreeg ik pas nieuwe sokken als ik hiervoor de oude exemplaren had ingewisseld.

De verzorging was trouwens ronduit slecht. Er zijn meer dagen omgegaan waarop ik één of twee keer per dag heb gegeten dan drie keer! Bijna elke dag aten we slechte soep en aten we worst, die gebakken moest worden. Er stond nog wel ergens een kraam, waar je blikjes gesuikerde melk kon kopen. In die blikjes moest je twee gaatjes maken om ze leeg te kunnen drinken om daarmee je honger te stillen. Ik woog toen nog geen 50 kilo. Het bataljon was voor driekwart ondervoed.

Volgens de militaire dienst moest het eten goed zijn. Het was Amerikaans eten. Als iets buitengewoons kregen de onderofficieren op oudejaarsdag 1949 - 1950 boerenkoolprak uit blik. Onder luid protest werd ook de eerste radio, die geschonken was door een Nederlandse organisatie, gevorderd door de gouverneur. Het was echter niet alleen maar kommer en kwel, dat was het zeker niet.

De Papoea's, de oorspronkelijke bewoners van het eiland Nieuw-Guinea en enkele naburige eilanden, waren vriendelijk en vrolijk en hadden bijzondere feesten en dansen. De missie en de zending waren hier duidelijk merkbaar. In elke kampong hing boven de ingang van het dorp een foto van Hare Majesteit. Op verder afgelegen kampongs zijn wel oude schedels aangetroffen.

Op het prachtige Sentanimeer heb ik het geluk gehad om met een paar Papoea-knappen in een dubbele prauw op krokodillenjacht te zijn geweest. Als het donker is en je schijnt met bijvoorbeeld een zaklantaarn in de ogen van een krokodil, dan reflecteert dat. Hierdoor konden de jagers met een puntig voorwerp de kleinere exemplaren aan de haak slaan. Door de vriendelijke bewoners werden we meer gezien als gewapende toeristen. In ons bataljon is er één slachtoffer te betreuren geweest. Dat kwam niet door het oorlogsgeweld, maar door een ongeval.

Na verloop van acht à negen maanden ging het gerucht, dat we naar huis zouden gaan. Maar helaas, het werd een boottocht naar Djakarta met daarna een treinreis langs de noordkant van Java naar Surabaya. Tijdens de treinreis passeer je diverse plantages, waaronder rubberplantages. Hier bleek dat er in korte tijd veel vakmanschap verloren was gegaan. Hele hoeken in de plantages leken door verkleuring van de bladstand min of meer doodgetapt. Op elk station stonden inlanders alle mogelijke spullen aan te bieden, vooral katjang, dat zijn pinda's.

Bij ons vertrek was de luid klinkende leus steeds "Merdeka", dat betekent "vrijheid". Surabaya was onze eindbestemming, waar we een halfjaar in havenloodsen werden ondergebracht.

Na een half jaar gingen we terug naar Djakarta voor de terugreis naar huis. Toen we in Rotterdam aankwamen kregen we eerst een koffercontrole.

We moesten ongeveer 18 gulden aan invoerrechten betalen voor de sigaretten, die we op de terugreis in Port Said hadden gekocht. Dat voelde als een "leuk" binnenkomen na een gedwongen uitzending!

Dit is mijn overzicht van de uitzending naar Indië met niet teveel nare gebeurtenissen en voorvallen.

Meneer Klaas de Goede, dank u wel voor uw verslag over deze tijd in Nederlands-Indië.

Elly Vreeburg

NIEUWS

Bezoek ook onze website op <http://www.oudlimmen.nl>.

Email adres: oudlimmen@hotmail.com.

Telefoon nummer: 06-44429996

Iban nummer: NLRABO0336426429

OPROEP
Zoals u heeft kunnen lezen, hadden we dit jaar in de rubriek "Herinneringen aan..." recepten in de oorlog als onderwerp. In het volgende nummer willen we graag de rubriek vullen met herinneringen aan schoolreisjes. Heeft u leuke herinneringen of anekdotes over schoolreisjes, we horen die graag! Gerda Kuyper-Bruschke, tel. 072-5052267; email: g.kuyper@quicknet.nl Elly Vreeburg-Duijkersloot, tel. 072-5052599; email: h.vreeburg@quicknet.nl

Dit boekje is een uitgave van de "Stichting Oud Limmen"
De stichting is te bezoeken op Schoolweg 1, 1906 AD Limmen
Openingstijden maandag 10:00- 12:00 uur en 19:00-21:00 uur
Tel: 06-44429996

Bestuur

Voorzitter: R.A. Duindam

Secretaris: M.G. Snel-Kossen

Penningmeester/Donateursadm.: J.C.M. Valkering -Borst

Bestuursleden: P.E.M. Valkering, Y.A.M. Donker-Schrijvers

Werkgroepen

Werkgroep archeologie: R.A.,Duindam

Werkgroep foto/film: P.E.M. Valkering, J.C. Adrichem, N.L. Snel en C.H.M.
Dekker, Ko Dirkson, M.A.M.J. Metselaar-Krom, A.G.M.
Blankendaal-Krom

Werkgroep archief: Y.A.M. Donker-Schrijvers en E.J.M. Admiraal-Hageman
M.K. Haga

Werkgroep historisch onderzoek: H.j. Brandsma, J. Cost

Werkgroep genealogie: J. Cost

Werkgroep redactie boekje: Gerda Kuyper-Bruschke, P. A. v.d. Steen, Elly
Vreeburg-Duijkersloot, Ad Hoek

Website: J. Cost

Onderhoud pand: H.J. Kramer

Onderhoud tuin: Peter Koot en J. Valkering

Erelid:

P. A. v/d Steen

U kunt het boekje verkrijgen door voor €10,00 per jaar donateur te worden van onze stichting. Dit kan via de website www.oudlimmen.nl of u kunt op maandag even bij ons binnen lopen. Ook zijn wij bereikbaar via email: oudlimmen@hotmail.com

Uit dit jaarboekje mag niets worden overgenomen zonder voorafgaande toestemming van de "Stichting Oud Limmen".